

**VALSTYBINĖS KELIŲ TRANSPORTO INSPEKCIJOS
PRIE SUSISIEKIMO MINISTERIJOS
2014 METŲ VEIKLOS PLANO VYKDYMO ATASKAITA**

2015, Vilnius

TURINYS

I. VYKDYTA PROGRAMA IR PANAUDOTI ASIGNAVIMAI	2
II. APRAŠOMOJI DALIS	3
<i>Veiklos kontekstas</i>	3
<i>Inspekcijos prioritetinių krypčių įgyvendinimas 2014 m.</i>	4
III. PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO DALIS	6
<i>Keleivių ir krovinių vežimas kelių transportu</i>	8
<i>Kelių transporto techninė priežiūra</i>	10
<i>Vairavimo mokymas</i>	11
<i>Kelių transporto specialistų kompetencijos vertinimas</i>	12
<i>Skaitmeniniuose tachografuose naudojamų kortelių išdavimas</i>	12
<i>Ūkio subjektų veiklos priežiūra</i>	14
<i>Konsultavimas ir metodinės pagalbos teikimas</i>	15
<i>Euro įvedimo Lietuvos Respublikoje reikalavimų laikymosi kontrolė</i>	16
<i>Ūkio subjektų patikrinimas</i>	16
<i>Vairuotojų vairavimo ir poilsio režimo kontrolė</i>	17
<i>Transporto priemonių vairuotojų mokyklų priežiūra</i>	18
<i>Patikrinimai keliuose ir pasienio kontrolės punktuose</i>	19
<i>Transporto priemonių techninės būklės kontrolė</i>	19
<i>Sunkiasvorių ir didžiagabaričių transporto priemonių kontrolė</i>	20
<i>Pavojingųjų krovinių vežimo kontrolė</i>	20
<i>Techninės apžiūros kontrolierių kontrolė</i>	20
<i>Investicijų projektų, numatytų Valstybės investicijų programoje, įgyvendinimas...</i>	21
<i>Europos Sąjungos ir biudžeto lėšomis finansuojamų projektų vykdymas</i>	21
<i>Veiklos efektyvumo gerinimas</i>	22
<i>Vykdytos apklausos</i>	23
<i>Teisėkūros iniciatyvos</i>	23
<i>Tarptautinis bendradarbiavimas</i>	25
<i>Dalyvavimas Dvynių programoje</i>	27
IV. DALYVAVIMAS TARPINSTITUCINĖJE PROGRAMOJE	28
V. KITŲ METŲ SIEKIAI, IŽVALGOS, PRIORITETAU	28

I. VYKDYTA PROGRAMA IR PANAUDOTI ASIGNAVIMAI

Valstybinė kelių transporto inspekcija prie Susisiekimo ministerijos (toliau – Inspekcija) 2014 m. įgyvendino Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos valdymo sričių 2014–2016 m. strateginio veiklos plano 5 programos „Susisiekimo valstybinės ir vietinės reikšmės keliais užtikrinimas“ (programos kodas – 01.009) 3 tikslą „Užtikrinti vienodas ir palankias kelių transporto verslo sąlygas, gerinti kelių transporto saugą ir mažinti neigiamą poveikį aplinkai“.

Lentelėje pateikiama pagrindinė informacija apie Inspekcijai skirtus ir panaudotus asignavimus:

Skirti asignavimai, įskaitant patikslinimus (tūkst. Lt)	Planuoti panaudoti asignavimai (tūkst. Lt)	Faktiškai panaudoti asignavimai (tūkst. Lt)	Panaudojimo proc.
Iš viso:	47855,7	47667,2	99,6
Iš jų: ES lėšos			
Bendrojo finansavimo lėšos			
Valstybės biudžeto lėšos	47662	47530,7	99,7
Kitos lėšos (biudžetinių įstaigų pajamų įmokos)	193,7	136,5	70,5
Įgyvendinamų investicijų projektų skaičius¹	Planas	Faktas	Įgyvendinimo proc.
	5	5	100
Valstybės biudžeto lėšos, skirtos įstaigai išlaikyti, iš viso:	14260,7	14072,2	98,7
Iš jų:			
Lėšos turtui įsigyti	1483,7	1425	96
Lėšos darbo užmokesčiui	6515	6503,1	99,8
Patvirtintų pareigybių skaičius (planinis)	186		
Patvirtintų pareigybių skaičius (laikotarpio pradžioje / pabaigoje)	186	186	

2014 m. į Lietuvos biudžetą Inspekcija surinko 20950 tūkst. Lt:

° 12821 tūkst. Lt valstybės rinkliavos, išduodama juridinę galią turinčius dokumentus;

° 6435,7 tūkst. Lt įmokų į Kelių priežiūros ir plėtros programos fondą, apskaičiuodama mokesť už važiavimą keliais transporto priemonėmis (jų junginiais), kurių matmenys su krovinium ar be jo ir (ar) ašies (ašių) apkrova, ir (ar) transporto priemonės (jų junginio) leidžiama bendroji masė viršija didžiausius leidžiamus dydžius;

2014 m. Inspekcija surinko 20950 tūkst. Lt. Šių įplaukų į biudžetą suma visiškai padengė Inspekcijai išlaikyti: darbo užmokesčiui, socialiniam draudimui, prekėms ir paslaugoms bei turtui įsigyti 2014 m. panaudotus biudžeto asignavimus – 14072,2 tūkst. Lt (iš kurių 1167,6 tūkst. Lt – Valstybės investicijų programos investicinės lėšos).

¹ Įgyvendinamų projektų skaičius – nurodomas projektų, įtrauktų į susisiekimo ministro valdymo srities Valstybės investicijų programos vykdomų projektų sąrašą, kuris tvirtinamas Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro įsakymu, skaičius.

◦ 1693,3 tūkst. Lt baudų iš užsienio ir Lietuvos vežėjų už administracinius teisės pažeidimus.

Teikdama duomenis pagal pasirašytas duomenų teikimo sutartis, Inspekcija gavo ir į valstybės biudžetą pervedė 102,9 tūkst. Lt biudžetinių įstaigų pajamų įmokų.

Inspekcijai dalyvaujant Lietuvos ir Lenkijos bendradarbiavimo per sieną programoje 2013 m. buvo sėkmingai įgyvendintas projektas „Saugūs keliai – tarpvalstybinis Lietuvos ir Lenkijos bendradarbiavimas siekiant gerinti gyventojų ir aplinkos apsaugą“. 2014 m. šiam projektui įgyvendinti Inspekcijos patirtos išlaidos buvo kompensuotos iš Europos regioninės plėtros fondo ir Vidaus reikalų ministerijos biudžeto. Inspekcija 473,3 tūkst. Lt gražino į Lietuvos Respublikos biudžetą.

II. APRAŠOMOJI DALIS

Veiklos kontekstas

Inspekcija vykdo valstybinio reguliavimo ir priežiūros funkcijas šiose srityse:

- keleivių ir krovinių vežimo kelių transportu;
- kelių transporto techninės priežiūros;
- vairavimo mokymo;
- kelių transporto specialistų kompetencijos vertinimo.

Vadovaudamasi teisės aktais suteiktais įgaliojimais, Inspekcija:

- dalyvauja Europos Sąjungos (toliau – ES) teisėkūroje (keturiuose ES darbo grupėse yra paskirta atsakinga institucija, penkiose – dalyvaujančia), pagal kompetenciją rengia ir pristato Lietuvos Respublikos pozicijas ES institucijose nagrinėjamaiais klausimais;
- reglamentuoja kelių transporto vairavimo mokymo veiklą, transporto priemonių atitikties vertinimą ir taikymą bei techninės priežiūros ir techninės ekspertizės vykdymą;
- licencijuoja keleivinio ir krovinio kelių transporto veiklą;
- vykdo tarptautinio ir tolimojo susisiekimo kelių transportu maršrutų administravimą, kompensuoja tolimojo reguliaraus susisiekimo maršrutų vežėjų negautas pajamas dėl taikytų transporto lengvatų;
- atlieka ūkio subjektų priežiūrą, vykdo kelių transporto priemonių kontrolę keliuose ir pasienio kontrolės postuose;
- atlieka kelių transporto priemonių ir jų sudėtinių dalių atitikties vertinimą;
- tvirtina kelių transporto veiklos specialistų kompetencijos reikalavimus, vertina kompetenciją.

Inspekcijos veiklą lemia ES ir valstybės transporto politika, Inspekcijai nustatyti uždaviniai ir funkcijos, bendra šalies ir transporto sektoriaus ekonominė situacija, kiti veiksniai. Transporto sistemos teisinės bazės pokyčiai lemia Inspekcijos veiklos pokyčius.

2014 m. Inspekcijos reguliavimo srityje buvo 4768 įmonės, vykdančios keleivių ir krovinių vidaus ir tarptautinius vežimus, turinčios 35,7 tūkst. keleiviams ir kroviniams vežti skirtų transporto priemonių, 300 vairavimo mokyklų, 103 mokymo įstaigos, vykdančios papildomą vairuotojų mokymą, 10 techninės apžiūros įmonių ir 60 jų stočių, 13 ekspertizės įmonių, 57 tachografų dirbtuvės. Metų pabaigoje Inspekcija administravo 370 tolimojo ir 139 tarptautinio reguliaraus susisiekimo autobusų maršrutus. Per metus atlygino (išmokėjo subsidijas) 33,6 mln. Lt vežėjų negautų pajamų, patirtų dėl keleiviams suteiktų važiavimo tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusais lengvatų. Į Lietuvos Respublikos teritoriją per metus įvažiavo arba vyko tranzitu apie 470 tūkst. užsienio šalyse registruotų transporto priemonių.

Vykdydama programą „Susisiekimo valstybinės ir vietinės reikšmės keliais užtikrinimas“ Inspekcija prisidėjo prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės prioritetinio darbo² „Atsisakyti nepagrįstų, perteklinių reikalavimų išduodant leidimus (licencijas), supaprastinti leidimų išdavimo tvarką ir pereiti prie deklaracijų“ įgyvendinimo. 2014 m. buvo įvestas naujas vairavimo mokyklų ir mokymo įstaigų, vykdančių papildomą mokymą, licencijavimo modelis³. Ūkio subjektai, pageidaujantys vykdyti vairuotojų mokymą ar papildomą vairuotojų mokymą, Inspekcijai turi pateikti tik nustatytos formos deklaraciją ir reikalingus dokumentus, o savo veiklą gali pradėti jau kitą dieną nuo dokumentų gavimo Inspekcijoje dienos. Suteikta teisė galioja neterminuotą laiką. Atsisakyta detalių mokymo bazės reikalavimų, popierinių mokymo kurso baigimo liudijimų išdavimo, mokymo apskaita gali būti tvarkoma elektroniniuose dokumentuose, mokymo sutartys registruojamos VI „Regitra“ informacinėje sistemoje.

Inspekcijos prioritetinių kryptų įgyvendinimas 2014 m.

Mažinant administracinę naštą ir siekiant taupyti Inspekcijos administracinių paslaugų gavėjų laiką:

- įsigaliojus naujam tvarkos aprašui⁴, nuo 2014 m. rugpjūčio 21 d. sumažintas keleivinio kelių transporto vežėjų ataskaitų apie panaudotus kelionės lapus teikimo periodiškumas iš ketvirtinio į metinį, sumažinta ataskaitoje teikiamų duomenų apimtis – nereikalaujama pateikti informacijos apie kelionės lapus, kurie panaudoti ne kabotažo operacijoms atlikti;

- padidintas paslaugų, perkeltų į elektroninę erdvę, skaičius, gerintas jų prieinamumas ir patogumas piliečiams. 2014 m. į elektroninę erdvę perkeltos 6 Inspekcijos teikiamos administracinės paslaugos: 4 elektroninės paslaugos asmenims, pageidaujantiems internetu registruotis į Inspekcijoje laikomus egzaminus⁵, ir 2 elektroninės paslaugos vežėjams, pageidaujantiems gauti vairuotojo liudijimą⁶;

- Inspekcijos elektroninių paslaugų svetainėje „e.VKTI“ nuo 2014 m. liepos 1 d. skelbiamas viešai prieinamas asmenų, turinčių teisę dirbti vairavimo mokykloje vairuotojų mokytojais ar vairavimo instruktoriais, sąrašas. Šiems asmenims nereikia atvykti į Inspekciją pasiimti liudijimo. O asmenys, siekiantys mokytis vairuoti, gali įsitikinti, ar konkretus vairavimo mokykloje dirbantis specialistas turi tam atitinkamą teisę.

- Inspekcijos iniciatyva pakeistos taisyklės⁷, kuriose nustatyta, kad transporto priemonių gamintojai ar jų atstovai teikia informaciją apie ketinamus registruoti transporto priemonių tipus per išorinę Inspekcijos sukurtą priemonę. Inspekcijos specialistai tik patikrina informaciją apie ketinamus registruoti tipus ir perduoda informaciją registruojančiai institucijai, taip sumažindami gamintojų ir jų įgaliotųjų atstovų patiriamas administracines išlaidas.

- Skatinant interaktyvių elektroninių paslaugų prieinamumą ir patogumą piliečiams, sudaryta galimybė asmenims gauti trumpuosius (SMS) pranešimus apie jų registracijos į egzaminą eigą. Asmenys, užsiregistravę į egzaminus internetu, SMS pranešimais informuojami apie sėkmingą

² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. prioritetų įgyvendinimo pažangos lentelės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. spalio 9 d. nutarimu Nr. 931, 1.1.4 punktą.

³ Naują vairavimo mokyklų ir papildomą vairuotojų mokymą vykdančių įstaigų licencijavimo modelį įteisino Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2014 m. balandžio 30 d. įsakymas Nr. 2B-85 „Dėl Reikalavimų vairavimo mokykloms aprašo patvirtinimo“ ir Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2014 m. balandžio 30 d. įsakymas Nr. 2B-87 „Dėl Teisės vykdyti papildomą vairuotojų mokymą suteikimo, sustabdymo, atnaujinimo ar panaikinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁴ Ataskaitų apie vienkartinį ir specialių reguliarių paslaugų kabotažo operacijoms atlikti panaudotus kelionės lapus teikimo tvarkos aprašas, patvirtintas Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2014 m. rugpjūčio 20 d. įsakymu Nr. 2B-182 „Dėl Ataskaitų apie vienkartinį ir specialių reguliarių paslaugų kabotažo operacijoms atlikti panaudotus kelionės lapus teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁵ Nuo 2014-01-02 internetu galima registruotis į kelių transporto priemonių vairuotojų, vežančių pavojinguosius krovinius, pavojingųjų krovinių vežimo automobilių keliais saugos specialistų, transporto vadybininkų ir mokytojų, mokančių asmenis, susijusių su pavojingųjų krovinių vežimu automobilių keliais, egzaminus.

⁶ Vairuotojo liudijimas – dokumentas, išduotas vežėjui ir patvirtinantis, kad jame nurodytas vairuotojas yra įdarbintas pagal įstatymus ir kitus teisės aktus, laikantis nustatytų įdarbinimo taisyklių ir jis teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs profesinę kvalifikaciją vežti krovinius. Toks liudijimas išduodamas vežėjams, įdarbinusiems vairuotojus ne ES valstybių piliečiams.

⁷ Motorinių transporto priemonių, priekabų ir šių transporto priemonių sudedamųjų dalių atitikties įvertinimo atlikimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2009 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. 3-169.

registraciją į egzaminą, vėliau jie gauna priminimą, kad nurodytą dieną jie yra užsiregistravę į konkretų egzaminą, arba rezervacijos į egzaminą atšaukimą.

Iš viso, 2014 m. gruodžio 31 d. duomenimis, elektroniniu būdu buvo teikiamos 56 Inspekcijos administracinės paslaugos iš 134 (t. y. 41,8 proc.).

Elektroninių valdžios vartų portale Inspekcijos teikiamos elektroninės paslaugos yra 6 vietoje⁸ pagal populiarumą (iš 20-ies populiariausių). Tai yra aukštas rodiklis, įvertinus santykinai ribotą tikslinę Inspekcijos klientų grupę (kelių transporto sektorius).

Įgyvendinant Ūkio subjektų, susijusių su kelių transportu, stebėsenos ir informavimo sistemos „Vektra“ sukūrimo projektą, plečiant sąsajas su kitomis informacinėmis sistemomis, nuo 2014 m. buvo prisijungta prie Europos kelių transporto įmonių registro⁹. Realizavus galimybę ES šalims keistis informacija, gerinamas vežimo kelių transportu veiklos organizavimas, kuriamos priemonės efektyviau vykdyti su kelių transportu susijusių ūkio subjektų ir kelių transporto priemonių kontrolę ir taip didinti kelių eismo saugą. Realizavus projektą bus sudarytos sąlygos ES valstybių narių kompetentingoms institucijoms keistis duomenimis apie:

- vežimo kelių transportu veikla užsiimančius ES ūkio subjektus,
- padarytus pažeidimus,
- pritaikytas sankcijas,
- transporto vadybininkų tinkamumą vadovauti transporto veiklai.

Siekdama sukurti keleiviams skirtą kelionių viešuoju transportu maršruto paieškos ir planavimo elektroninę paslaugą, didinti viešojo transporto sistemos efektyvumą, gerinant kelionės planavimą, viešojo transporto informacijos prieinamumą ir paiešką, Inspekcija tęsė ES ir valstybės biudžeto lėšomis finansuojamą projektą „Viešojo transporto kelionės duomenų informacinės sistemos „Vintra“ sukūrimas“¹⁰. Projektą numatoma įgyvendinti 2015 metais.

Inspekcijos iniciatyva, pasitelkus asocijuotas verslo organizacijas ir kitus socialinius partnerius sprendžiant valstybei ir verslui aktualius klausimus ir mažinant administracinę naštą, pakeistos taisyklės¹¹. Nustatyta, kad naudotos transporto priemonės, registruotos kitose ES šalyje su tos šalies nacionaliniu tipo patvirtinimu, bus pripažįstamos Lietuvoje be papildomos tipo patvirtinimo procedūros.

Įgyvendinant priežiūros funkcijų optimizavimo uždavinius ir vykdamas prevencines priemones siekiama sumažinti teisės aktų nuostatų nesilaikymo atvejų skaičių. Priežiūros reikalavimų suprantamumui užtikrinti, konsultacinės veiklos efektyvumui didinti ir vienodai konsultavimo praktikai taikyti 2014 m. Inspekcijoje įrengtas konsultacijų centras. Konsultacinės veiklos reikalingumas ir kokybė nekelia abejonių – vykdytos apklausos¹² metu 94 proc. respondentų teigiamai įvertino konsultacijų naudą.

Užtikrinant euro įvedimo procesus Inspekcijos lygmeniu pertvarkytos informacinės sistemos pritaikytos darbui su nauja valiuta, mokyti darbuotojai, pradėtos vykdyti naujos su euro įvedimu susijusios ūkio subjektų veiklos priežiūros funkcijos¹³, siekiant prižiūrėti, kaip laikomasi Lietuvos Respublikos euro įvedimo Lietuvos Respublikoje įstatyme nustatytų reikalavimų.

Įgyvendindama naujas funkcijas pagal suteiktus įgaliojimus¹⁴ Inspekcija 2014 m.:

⁸ 2015-01-16 portalo „Valdžios vartai“ duomenys (<https://www.epaslaugos.lt/portal/business>).

⁹ Europos kelių transporto įmonių registras (ERRU), angl. *European Registers of Road Transport Undertakings*.

¹⁰ Plačiau apie projekto vykdymą 2014 m. – šios ataskaitos dalyje „Europos Sąjungos ir biudžeto lėšomis finansuojamų projektų vykdymas“.

¹¹ Motorinių transporto priemonių, priekabų ir šių transporto priemonių sudedamųjų dalių atitikties įvertinimo atlikimo taisyklių pakeitimas patvirtintas Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2014 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. 3-534-(E).

¹² 2014 metais kasmetinė Inspekcijos klientų anoniminė apklausa „Inspekcijos klientų patenkinimo vertinimas“ vyko spalio 29–lapkričio 30 d.

¹³ Platesnė informacija apie su euro įvedimu susijusios ūkio subjektų veiklos priežiūros funkcijų vykdymą pateikta šios ataskaitos dalyje „Euro įvedimo Lietuvos Respublikoje reikalavimų laikymosi kontrolė“.

¹⁴ Nauji įgaliojimai suteikti Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2013 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. 3-606 „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. sausio 21 d. įsakymo Nr. 3-13 „Dėl Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“.

▫ nustatė reikalavimus vairavimo mokykloms, vairuotojų mokytojams, vairavimo instruktoriams, psychologams, vykdančioms papildomą vairuotojų mokymą, už mokymą atsakingiems asmenims, vairuotojų mokymo ir papildomo vairuotojų mokymo turiniui ir tvarkai, taip pat šeimos narių mokymui. Rengiant reikalavimus nustatančius teisės aktus buvo atsižvelgta į visuomenės, viešojo administravimo institucijų, vairuotojų mokymo srityje dirbančių specialistų, vairavimo mokyklas vienijančių asociacijų nuomonę, įvertinti jų pasiūlymai;

▫ patvirtino motorinių transporto priemonių ir jų priekabų, kurios neatitinka techninių reikalavimų ir kelia grėsmę eismo saugumui, privalomosios techninės apžiūros dokumentų galiojimo panaikinimo tvarką; teisės motorinėmis transporto priemonėmis ir jų priekabomis, kurių privalomosios techninės apžiūros dokumentų galiojimas yra pasibaigęs arba panaikintas, nuvykti į transporto priemonių techninės apžiūros įmonę atlikti privalomosios techninės apžiūros suteikimo tvarką; Centralizuotosios techninės apžiūros duomenų bazės nuostatus; reikalavimų transporto priemonių techninę priežiūrą ir (ar) remontą atliekantiems asmenims ir transporto priemonių techninės priežiūros ir (ar) remonto paslaugų teikimo tvarką; pasaulinio transporto priemonės gamintojo identifikavimo kodo (WMI) ir pasaulinio transporto priemonių sudedamųjų dalių gamintojo identifikavimo kodo (WPMI) šalies transporto priemonių gamintojams suteikimo tvarką; motorinių transporto priemonių, jų priekabų gamybos ir perdirbimo ir techninės ekspertizės atlikimo tvarką.

Atsižvelgiant į tai, kad didėjant darbo apimčiai ir pridedant naujų funkcijų nebuvo atsižvelgta į Inspekcijos prašymą padidinti didžiausią leistiną pareigybių skaičių ir skirti atitinkamą darbo užmokesčio fondą, taip pat esant dviprasmiškam teisiniam reglamentavimui, suteiktais įgaliojimais, susijusiais su transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto paslaugų kontrole, nebuvo naudojamos, išskyrus piliečių prašymų dėl transporto priemonių remonto paslaugų teikimo ir techninės priežiūros pagal Inspekcijos kompetenciją nagrinėjimą.

2014 m. Inspekcija plėtojo naujas tarpvalstybinio bendradarbiavimo formas. Pagal ES Dvynių programą Inspekcija teikė paramą Turkijai vykdamas Dvynių projektą „Parama pavojingųjų krovinių gabenimui“. Šiuo projektu siekiama gerinti šios šalies transporto institucijų administracinius gebėjimus. Taip pat Inspekcijos specialistai dalyvavo rengiant bendrą Lenkijos, Lietuvos ir Vokietijos pasiūlymą Dvynių projekto „Parama Ukrainos infrastruktūros ministerijai stiprinti komercinio kelių transporto saugos standartus“ vykdytojų atrankai. Pateiktas pasiūlymas laimėjo atranką, buvo pasirašyta Dvynių projekto sutartis.

III. PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO DALIS

Prisidėdama prie Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro valdymo sričių 2014–2016 m. strateginio veiklos plano įgyvendinimo, Inspekcija siekė šių svarbiausių strateginių Lietuvos transporto sistemos plėtros ir viešojo valdymo tobulinimo tikslų:

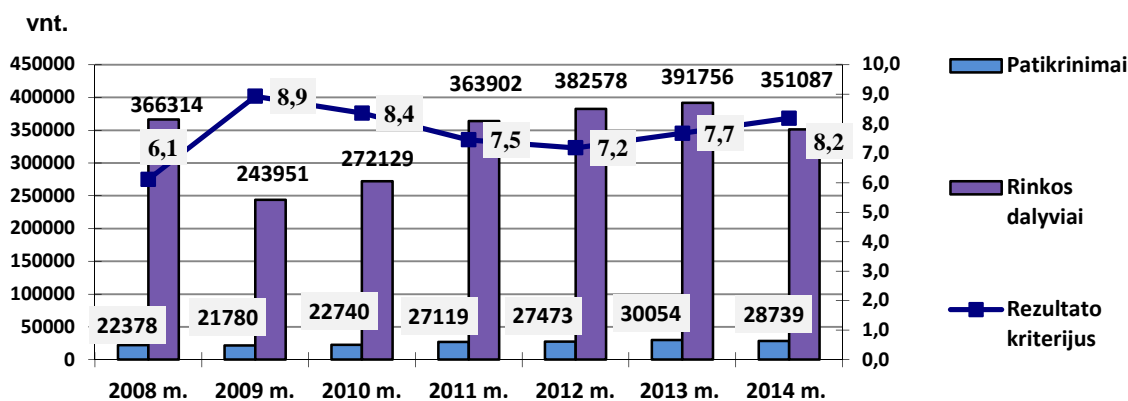
- eismo saugos ir transporto saugumo didinimo;
- poveikio aplinkai mažinimo;
- transporto sektoriaus konkurencingumo užtikrinimo;
- viešųjų (administracinių) paslaugų kokybės gerinimo verslui ir visuomenei, administracinės naštos verslui mažinimo ir verslui palankios aplinkos kūrimo.

Vykdydama savo reguliavimo srityje esančių subjektų valstybinę priežiūrą ir kontrolę, Inspekcija siekia užtikrinti vienodas konkurencijos sąlygas visiems kelių transporto verslo dalyviams. Kontroliuodama vairuotojų darbo ir poilsio režimo reikalavimų laikymąsi, transporto priemonių techninę būklę, didžiausius leistinus matmenis ir svorį bei atlikdama kitus patikrinimus, Inspekcija siekia prisidėti prie eismo saugumo gerinimo ir neigiamo poveikio aplinkai mažinimo.

2014 m. Inspekcija įgyvendino programos „Susisiekimo valstybinės ir vietinės reikšmės keliais užtikrinimas“ 3 tikslą „Užtikrinti vienodas ir palankias kelių transporto verslo sąlygas, gerinti kelių transporto saugą ir mažinti neigiamą poveikį aplinkai“.

Programos tikslo pasiekimas vertinamas rezultato kriterijumi „Kelių transporto saugos, aplinkos apsaugos ir sąžiningos konkurencijos tikslais patikrintų ūkio subjektų¹⁵ ir visų su kelių transporto veikla susijusių potencialių rinkos dalyvių santykis – iki 10 procentų“. 2014 m. pasiekta tinkama šio kriterijaus reikšmė – 8,2 proc. Rezultato vertinimo kriterijus atspindi išvestinius įvairių Inspekcijos sričių veiklos rodiklius. Pasiekta kriterijaus reikšmė patvirtina, kad Inspekcija tinkamai ir subalansuotai reaguoja į kelių transporto rinkos pokyčius, taiko proporcingą ir rizikos vertinimu pagrįstą ūkio subjektų priežiūrą, nedidina naštos verslui bei užtikrina sąžiningos konkurencijos laikymąsi.

1 pav. Saugos kelių transporte, aplinkos apsaugos ir sąžiningos konkurencijos tikslais patikrintų ūkio subjektų skaičius ir visų su kelių transporto veikla susijusių potencialių rinkos dalyvių skaičius.

2014 m. programos tikslui pasiekti buvo numatytas uždavinys „Užtikrinti ir tobulinti ūkio subjektų veiklos priežiūrą, pažeidimų prevenciją ir verslo poreikius atitinkančių administracinių paslaugų teikimą“, kuriam vertinti nustatyti 4 produkto kriterijai:

1. Produkto kriterijaus „Suteiktų administracinių paslaugų skaičius (išduota juridinę galią turinčių su kelių transporto veikla susijusių dokumentų)“ faktinė reikšmė (351087 vnt.) 9,6 proc. mažesnė už planinę dėl 2014 m. susiklosčiusios situacijos su Rusijos transporto rinka – šiai šaliai įvedus maisto produktų įvežimo iš ES valstybių draudimą (embargą) sumažėjo vežimų į Rusiją skaičius ir atitinkamai tiems vežimams išduodamų su kelių transporto veikla susijusių dokumentų. Suteikiamų paslaugų skaičiui Inspekcija įtakos daryti negali – suteikiama tiek paslaugų, koks buvo jų poreikis.

2. Produkto kriterijaus „Interaktyvių elektroniniu būdu teikiamų administracinių paslaugų dalis, proc.“ reikšmė pasiekta – 2014 m. elektroniniu būdu buvo teikiama 41,8 proc. administracinių paslaugų.

3. Produkto kriterijaus „Patikrintų transporto priemonių ir jų ekipažų, atitinkančių nustatytus reikalavimus, proc. (nuo visų patikrintų transporto priemonių)“ reikšmė taip pat pasiekta. Inspekcijos taikytos prevencinės priemonės, konsultavimas ir kiti veiksmai padėjo įvykdyti siekiamą rodiklį.

4. Produkto kriterijaus „Patikrintų įmonių, teikiant metodinę pagalbą, dalis palyginti su visomis patikrintomis įmonėmis, proc.“ reikšmė taip pat pasiekta.

Inspekcijos 2014 metų veiklos plane numatytų priemonių įgyvendinimas pagal jų vertinimo kriterijus pateikiamas šios ataskaitos **1 priede**.

¹⁵ Vienas išduotas juridinę galią turintis su kelių transporto veikla susijęs dokumentas atitinka vieną sąlyginį rinkos dalyvį.

Keleivių ir krovinių vežimas kelių transportu

Inspekcija vežėjams išduoda:

- keleivių ar krovinių vežimo kelių transporto priemonėmis už atlygį veiklos licencijas,
- leidimus vežti keleivius ar krovinius užsienio valstybių teritorijomis,
- leidimus vežti keleivius tolimojo ir tarptautinio reguliaraus susisiekiimo kelių transporto maršrutais,
- leidimus važiuoti valstybinės reikšmės keliais didžiagabaritėmis ir (ar) sunkiasvorėmis transporto priemonėmis,
- kelionės lapus vežti keleivius užsakomaisiais reisais tarptautiniais maršrutais.

Per 2014 m. išduota, pratęsta, pakeista 1840, t. y. 31 proc. daugiau nei per 2013 m., keleivių ir (ar) krovinių vežimo kelių transporto priemonėmis už atlygį veiklos licencijų, (2013 m. – 1406). Toks išduotų, pratęstų, pakeistų licencijų skaičiaus augimas siejamas su Bendrijos licencijų¹⁶ galiojimo pratęsimu, nes 2004 m. įstojus į ES išduotos Bendrijos licencijos vieną kartą buvo tęsiamos 2009 m., po 5 metų – tęsiamos vėl. Tačiau per 2014 m. išduotų, pratęstų, pakeistų licencijų kopijų¹⁷ kiekis (18399) 6,2 proc. sumažėjo, palyginti su 2013 m. (19621). Tam įtakos galėjo turėti nuo 2011 m. gruodžio 4 d. taikoma nuostata, kad licencijų kopijos išduodamos ne laikotarpiui nuo 1 iki 5 metų, o iki licencijos galiojimo pabaigos, todėl mažėja tarpinių licencijų kopijų pratęsimų dar nepasibaigus licencijos galiojimui.

2014 m. išduota, pakeista, pratęsta 31 proc. daugiau keleivių ir (ar) krovinių vežimo kelių transporto priemonėmis už atlygį veiklos licencijų nei 2013 m. Tačiau 2014 m. išduotų, pratęstų, pakeistų licencijų kopijų skaičius, palyginti su 2013 m., sumažėjo 6,2 proc.

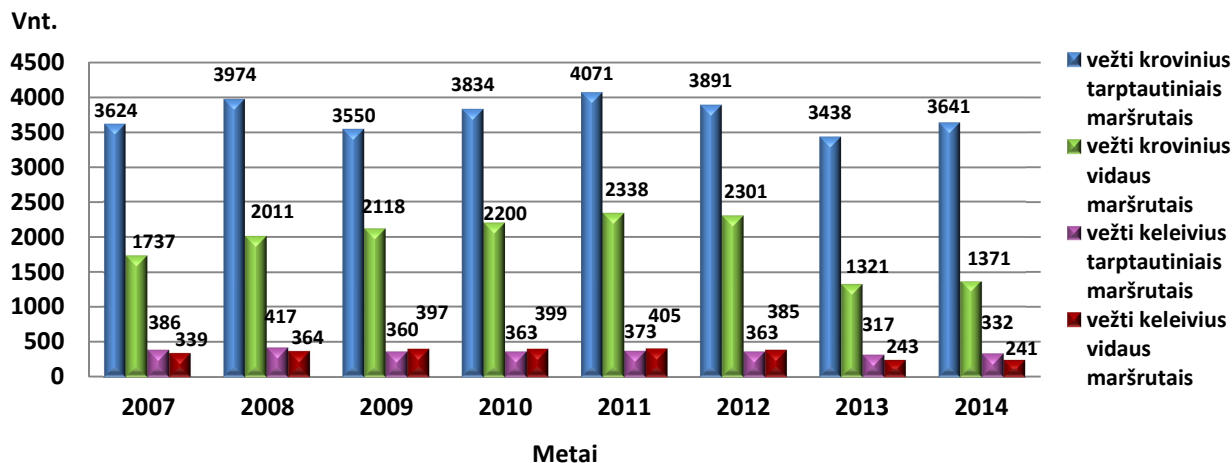
	2007 m.	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.
Išduotų, pratęstų, pakeistų licencijų skaičius	1406	1158	1948	1207	1247	1203	1406	1840
Išduotų, pratęstų, pakeistų licencijų kopijų skaičius	15298	12108	19497	12229	15680	18786	19621	18399

Keleivių vežėjai 2014 m. pabaigoje turėjo 332 Bendrijos licencijas vežti keleivius ir 1307 Bendrijos licencijų kopijas, 241 licenciją verstis keleivių vežimu autobusais vidaus maršrutais ir 1348 šių licencijų kopijas. Per metus vežėjų, turinčių Bendrijos licencijas vežti keleivius, skaičius padidėjo 4,73 proc. (2013 m. pabaigoje – 317), autobusų, turinčių šių licencijų kopijas, skaičius padidėjo 11,71 proc. (2013 m. pabaigoje – 1170). Vežėjų, turinčių licencijas verstis keleivių vežimu autobusais vidaus maršrutais, skaičius sumažėjo 0,82 proc. (2013 m. pabaigoje – 243), autobusų, turinčių šių licencijų kopijas, skaičius padidėjo 0,90 proc. (2013 m. pabaigoje – 1336). Licencijų verstis keleivių vežimu vidaus maršrutais ir jų kopijų skaičiai išliko beveik nepakitę, tačiau nemažai padidėjo Bendrijos licencijų vežti keleivius kopijų skaičius. Tai rodo didėjančią keleivių vežimo užsakomaisiais reisais paklausą.

Per metus vežėjų, turinčių Bendrijos licencijas vežti keleivius, skaičius padidėjo 4,73 proc., autobusų, turinčių šių licencijų kopijas, skaičius padidėjo 11,71 proc.

¹⁶ Bendrijos licencijos yra dviejų rūšių: Bendrijos licencija vežti keleivius, suteikianti teisę vežti keleivius autobusais tarptautiniais maršrutais ir Lietuvos Respublikos teritorijoje, arba Bendrijos licencija vežti krovinius, suteikianti teisę vežti krovinius tarptautiniais maršrutais ir Lietuvos Respublikos teritorijoje krovininėmis kelių transporto priemonėmis, kurių didžiausioji leidžiamoji masė, įskaitant priekabą (puspriekabę), didesnė kaip 3,5 tonos.

¹⁷ Licencijos kopija – vežėjo, turinčio keleivių ir (ar) krovinių vežimo kelių transporto priemonėmis už atlygį veiklos licenciją, keleiviams ar kroviniams vežti naudojamai kelių transporto priemonei išduodama licenciją atitinkanti licencijos kopija.

2 pav. Licencijų vertis keleivių ir krovinių vežimu skaičius (2014 m. gruodžio 31 d.).

Krovinių vežėjai 2014 m. pabaigoje turėjo 3641 Bendrijos licenciją vežti krovinius ir 28486 Bendrijos licencijų kopijas, 1371 licenciją verstis krovinių vežimu vidaus maršrutais ir 4532 šių licencijų kopijas. Per metus vežėjų, turinčių Bendrijos licencijas vežti krovinius, skaičius padidėjo 5,90 proc. (2013 m. pabaigoje – 3438), krovinių automobilių, turinčių šių licencijų kopijas, skaičius padidėjo 2,43 proc. (2013 m. pabaigoje – 27811). Vežėjų, turinčių licencijas verstis krovinių vežimu vidaus maršrutais, skaičius padidėjo 3,79 proc. (2013 m. pabaigoje – 1321), krovinių automobilių, turinčių šių licencijų kopijas, skaičius padidėjo 5,94 proc. (2013 m. pabaigoje – 4278). Toks didėjimas rodo, kad vežėjai tikisi gerėjančios ekonominės situacijos ir ateityje augančios paklausos.

Per metus vežėjų, turinčių Bendrijos licencijas vežti krovinius, skaičius padidėjo 5,90 proc., krovinių automobilių, turinčių šių licencijų kopijas, skaičius padidėjo 2,43 proc.

Pagal tarptautinius susitarimus ir mišrių komisijų protokolus leidimais vykdyti tarptautinius keleivių ir krovinių vežimus keliais keičiamasi su 31 valstybe. 2014 m. užsienio valstybėms perduota 376440 leidimų (13,48 proc. daugiau nei 2013 m. (331725)). Iš kitų valstybių gauta 352990 leidimų (3,93 proc. mažiau nei 2013 m. (367425)).

Per 2014 m. Inspekcija gavo 25650 Lietuvos vežėjų prašymų išduoti užsienio valstybių leidimus (10,88 proc. mažiau nei per 2013 m. (28783)) ir išdavė 279043 leidimus (13,01 proc. mažiau nei per 2013 m. (320786)). Sumažėjusį leidimų poreikį nulėmė Rusijos Federacijos taikyti apribojimai, paveikę transporto paslaugų rinką.

Dėl sumažėjusio poreikio, 2014 m. išduota 13 proc. mažiau leidimų vykdyti tarptautinius keleivių ir krovinių vežimus keliais nei 2013 m.

2014 m. Inspekcija išdavė 6715 vairuotojų liudijimų vežėjams, įdarbinusiems vairuotojus ne ES valstybių piliečiams.

Per 2014 m. buvo išduota 12850 kelionės lapų, naudojamų vežti keleivius užsakomaisiais reisais tarptautiniais maršrutais. Kelionės lapų buvo išduota 8,20 proc. daugiau nei 2013 m. (11876). Pagal išduotų kelionės lapų skaičių galima teigti, kad keleivių vežimas užsakomaisiais reisais tarptautiniais maršrutais per pastaruosius keletą metų sėkmingai augo.

Administruojamų tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusų maršrutų skaičius 2014 m. pabaigoje buvo 370, t.y. 1,07 proc. mažiau nei 2013 m. pabaigoje (2013 m. – 374 maršrutai). Keleivius jais vežė 45 vežėjai (jų skaičius, palyginti su 2013 m., nepakito). Maršrutų skaičius sumažėjo nutraukus eismą maršrutais, kuriais vežti keleivius atsisakė vežėjai, o dėl ypatingai mažų keleivių srautų tolimesnis tų maršrutų funkcionavimas tapo netikslingas.

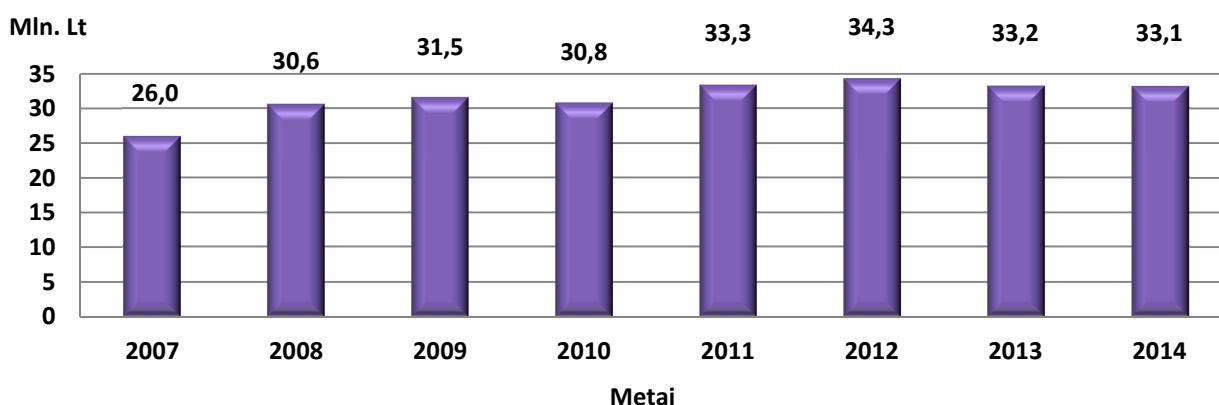
Administruojamų tarptautinio reguliaraus susisiekimo autobusų maršrutų skaičius 2014 m. pabaigoje buvo 139 (12,58 proc. mažiau nei 2013 m. pabaigoje (159)). Administruojami tarptautinio reguliaraus susisiekimo maršrutai, kuriems leidimai išduoti pagal dvišales ir daugiašales tarptautines sutartis kelių transporto srityje bei ES reglamentus. Administruojamų tarptautinio

reguliaraus susisiekimo maršrutų skaičiaus mažėjimą iš esmės nulėmė maršrutų nutraukimas pasibaigus leidimų galiojimo terminui, kai vežėjai nepareiškė noro jį pratęsti.

Nuo 2001 m. Inspekcija pagal Lietuvos Respublikos transporto lengvatų įstatymą atlygina vežėjų negautas dėl važiavimo tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusais lengvatų pajamas. 2014 m. Inspekcija vežėjams atlygino 33,6 mln. Lt (iš jų – 0,8 mln. Lt kreditinis įsiskolinimas už 2013 m. lapkričio mėn.) per 2013 m. lapkričio mėn.–2014 m. lapkričio mėn. negautų pajamų, patirtų dėl keleiviams suteiktų važiavimo tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusais lengvatų, tačiau dėl lėšų trūkumo liko skolinga vežėjams 0,3 mln. Lt už 2014 m. lapkričio mėn.

Vežėjai, taikantys transporto lengvatas tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusų maršrutuose, per 2014 m. negavo 33,087 mln. Lt pajamų, t. y. 0,27 proc. mažiau nei 2013 m., per kuriuos vežėjai negavo 33,177 mln. Lt pajamų. Iš viso per 2001–2014 m. dėl minėtų transporto lengvatų vežėjai negavo 328,765 mln. Lt pajamų, kurios atlyginamos valstybės biudžeto lėšomis.

3 pav. Vežėjų per metus negautos dėl važiavimo tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusais lengvatų pajamos.

Skirtingai nei 2013 m., kai sumažėjus vežėjų negautoms pajamoms parduotų su nuolaidomis važiavimo bilietų skaičius buvo padidėjęs, per 2014 m. parduotų su nuolaidomis važiavimo bilietų skaičius (3742 tūkst.) sumažėjo 1,6 proc., palyginti su 2013 m. (3802 tūkst.).

2014 m. lengvatinių tolimojo susisiekimo autobusais bilietų parduota 1,6 proc. mažiau nei 2013 m.

Kelių transporto techninė priežiūra

Vykdydama kelių transporto priemonių techninę priežiūrą, Inspekcija dalyvauja rengiant ir įgyvendinant saugaus eismo ir kelių transporto priemonių techninės politikos programas, atlieka transporto priemonių ir jų sudėtinių dalių atitikties įvertinimą¹⁸, organizuoja kelių transporto priemonių techninės ekspertizės atlikimą, formuoja privalomosios techninės apžiūros organizavimo principus, sprendžia privalomosios techninės apžiūros atlikimo technologijų, vienodų kontrolės būdų taikymo, vienodo teisės aktų reikalavimų interpretavimo klausimus, kartu su kitomis valstybės institucijomis įgyvendina transporto priemonių neigiamo poveikio aplinkai mažinimo politiką.

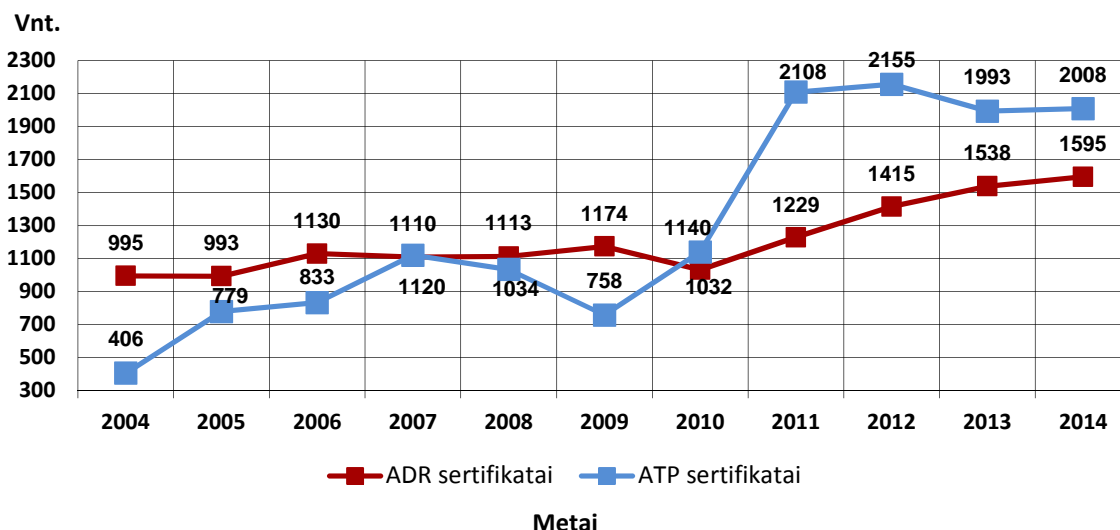
2014 metais išduoti 39 informaciniai pranešimai pagal Jungtinių tautų Europos ekonominės komisijos sutarties „Dėl vienodų techninių nurodymų ratinėms transporto priemonėms, įrangai ir dalims, kurios gali būti sumontuotos ir (arba) naudojamos ratinėse transporto priemonėse, priėmimo“ ir pagal šiuos nurodymus išduotų patvirtinimo abipusio pripažinimo sąlygų nuostatų (Ženevos sutartis) taisykles ir 26 sertifikatai pagal ES reglamentus. Sudėtinių dalių sertifikavimas pagal tarptautinius reikalavimus atveria Lietuvos gamintojams Europos Bendrijos bei kitų šalių

¹⁸ Atitikties įvertinimas – tai transporto priemonės atitiktis Europos Bendrijoje galiojantiems techniniams reikalavimams. Šioje srityje Lietuvoje nuo 2002 m. pradėjo veikti transporto priemonių ir jų sudėtinių dalių atitikties įvertinimo sistema. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2001 m. sausio 17 d. nutarimu Nr. 44 „Dėl transporto priemonių ir sudėtinių transporto priemonių dalių atitikties įvertinimo“ įgaliojo Inspekcijai vykdyti transporto priemonių ir sudėtinių transporto priemonių dalių atitikties įvertinimo funkcijas.

rinkas ir sudaro galimybes konkurencingam ir kokybiškam produktui ne tik patekti į Lietuvą, bet ir plėtoti eksportą.

Atliekant Lietuvos Respublikos kompetentingos institucijos funkcijas kelių transporto priemonės tinkamumo vežti pavojinguosius krovinius patvirtinimo srityje¹⁹ 2014 metais išduoti 1595 ADR sertifikatai transporto priemonėms, vežančioms pavojinguosius krovinius. Vežėjams taip pat išduoti 2008 ATP sertifikatai transporto priemonėms, vežančioms greitai gendančius maisto produktus tarptautiniais maršrutais.

4 pav. 2004–2014 m. išduotų ATP ir ADR sertifikatų skaičius.

Vykdamat transporto priemonių ir sudėtinių transporto priemonių dalių atitikties įvertinimą 2014 metais buvo išduotos 1022 pažymos dėl atskiro leidimo eksploatuoti numerio suteikimo bei 921 pranešimas apie transporto priemonės tipo registravimą (įskaitant naujo EB tipo patvirtinimo, pratęsimo registravimą ir anuliavimą).

Vairavimo mokymas

Nuo 2014 m. liepos 1 d. Lietuvoje įvestas naujas vairavimo mokyklų ir mokymo įstaigų, vykdančių papildomą vairuotojų mokymą, licencijavimo modelis (modelis „D“). Ūkio subjektai, pageidaujantys vykdyti vairuotojų mokymą ar papildomą vairuotojų mokymą, Inspekcijai turi pateikti tik nustatytos formos deklaraciją ir reikalingus dokumentus, o savo veiklą gali pradėti jau kitą dieną nuo dokumentų gavimo Inspekcijoje dienos. Naujas licencijavimo modelis neturėjo įtakos vairavimo mokyklų skaičiaus didėjimui. 2014 m. įvairių kategorijų transporto priemonių vairuotojų mokymą vykdė 300 vairavimo mokyklų – tiek pat kaip ir 2013 m.

Siekiant informuoti visuomenę apie geriausių rezultatų pasiekusias vairavimo mokyklas, motyvuoti visas vairavimo mokyklas siekti kuo geresnių vairuotojų mokymo rezultatų ir kokybės, o mokytis vairuoti ketinantiems asmenims padėti pasirinkti geriausiai jų poreikius ir lūkesčius atitinkančias vairavimo mokyklas, buvo atrinktos geriausių rezultatų pasiekusios vairavimo mokyklos. Geriausių rezultatų pasiekusios vairavimo mokyklos buvo atrinktos pagal teorijos žinių ir praktinio vairavimo įgūdžių egzaminų VĮ „Regitra“ išlaikymo iš pirmo karto rezultatus.

Nuo 2014 m. liepos 1 d. vairuotojų mokytojams ir vairavimo instruktoriams specialių kursų baigimo liudijimai neišduodami, asmenims teisė dirbti vairavimo mokykloje vairuotojų mokytoju ir (ar) vairavimo instruktoriumi suteikiama neterminuotą laiką. Asmenų, kuriems ši teisė

¹⁹ Šios funkcijos atliekamos vadovaujantis atitinkamomis Europos sutarties dėl pavojingų krovinių tarptautinio vežimo keliais (ADR) 9 dalies nuostatomis.

suteikta, sąrašai skelbiami Inspekcijos interneto svetainėje. Teisė dirbti vairavimo mokykloje vairuotojų mokytoju ir (ar) vairavimo instruktoriumi 2014 m. suteikta 409 asmenims.

Kaip ir 2013 metais, specialūs pirminiai ir periodiniai mokymo kursai vairuotojų mokytojams ir vairavimo instruktoriams buvo organizuoti septyniose aukštosiose mokyklose. Vairuotojų mokytojų ir vairavimo instruktorių, turinčių teisę dirbti vairavimo mokykloje vairuotojų mokytoju ir (ar) vairavimo instruktoriumi neterminuotą laiką, kvalifikacijos periodinį tobulinimąsi ateityje privalės užtikrinti ir kontroliuoti vairavimo mokykla. 2014 m. gruodžio 31 d. 135 asmenys turėjo teisę dirbti vairavimo mokykloje vairuotojų mokytojais, 710 asmenų – vairavimo instruktoriais ir 825 asmenys – vairuotojų mokytojais ir vairavimo instruktoriais.

Nuo 2014 m. liepos 1 d., įsigaliojus naujiems papildomą vairuotojų mokymą reglamentuojantiems teisės aktams, kuriais buvo įvestas paprastesnis papildomo vairuotojų mokymo veiklos licencijavimo modelis, papildomą vairuotojų mokymą gali vykdyti bet kuri vairuotojų mokymą vykdanči vairavimo mokykla, pateikusi nustatytos formos deklaracijas ir kitus reikiamus dokumentus. Dėl šios priežasties labai išaugo mokymo įstaigų, turinčių teisę vykdyti papildomą vairuotojų mokymą, skaičius – 2014 m. gruodžio pabaigoje tokių įstaigų buvo 103 (2013 m. – 31).

Kelių transporto specialistų kompetencijos vertinimas

Siekdama užtikrinti tinkamas kelių transporto verslo plėtros sąlygas bei konkurencijos galimybes, Inspekcija egzaminavo asmenis, susijusius su licencijuojama kelių transporto veikla ir pavojingųjų krovinijų vežimu automobilių keliais.

Lentelėje pateikiama lyginamoji informacija apie 2012–2014 m. Inspekcijoje laikytus egzaminus:

Egzamino rūšis	2012 m.	2013 m.	2014 m.
Vairuotojų, vežančių pavojinguosius krovinius, egzaminai	2887	3528	4083
Pavojingųjų krovinijų vežimo saugos specialistų egzaminai	73	156	174
Transporto vadybininkų egzaminai	3699	3038	2885
Mokytojų, mokančių asmenis, susijusius su pavojingųjų krovinijų vežimu, egzaminai	28	3	31

2014 m. išaugo kelių transporto priemonių vairuotojų, vežančių pavojinguosius krovinius, egzaminų skaičius. Galima daryti prielaidą, kad Lietuvoje vežama daugiau įvairesnių krovinijų, taip pat ir pavojingųjų, todėl reikalingi vairuotojai, turintys ADR vairuotojo pasirengimo pažymėjimus. Transporto vadybininkų egzaminų, palyginti su praėjusiais metais, šiek tiek sumažėjo, tačiau šių asmenų poreikis išlieka. Tai rodo vežėjų rinkos aktyvumą, be to, asmenys, gavę transporto vadybininko profesinės kompetencijos pažymėjimus, atitinkančius 2009 m. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1071/2009 nustatytą modelį, įsidarbina ne tik Lietuvoje, bet ir kitose ES šalyse. Reikia pažymėti, kad padidėjo Inspekcijoje egzaminuotų mokytojų, mokančių asmenis, susijusius su pavojingųjų krovinijų vežimu automobilių transportu, skaičius. Šį pokytį lėmė tai, kad daug mokytojų atnaujino savo kvalifikaciją, kitą dalį sudarė egzaminą pirmą kartą laikantys asmenys. Tai taip pat parodo pavojingųjų krovinijų vežimo rinkos aktyvumą ir specialistų, susijusių su pavojingųjų krovinijų vežimu, poreikį.

Skaitmeniniuose tachografuose naudojamų kortelių išdavimas

Inspekcija, vykdydama Skaitmeniniuose tachografuose²⁰ naudojamų kortelių išdavimo centro²¹ funkcijas, 2014 m. išdavė: 12068 tachografo korteles, iš kurių 11252 (93,24 %) vairuotojo

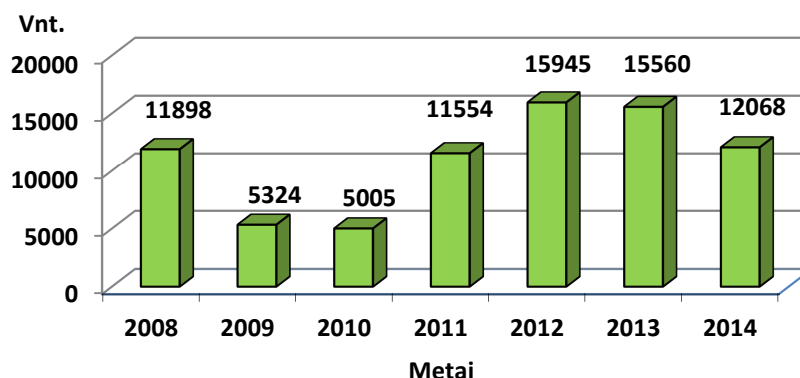
²⁰ Tachografas – transporto priemonėse įrengta įranga, registruojanti informaciją apie šių transporto priemonių judėjimą, vairuotojų vairavimo ir poilsio laikotarpius.

²¹ Kortelių išdavimo centras (angl. CIA – Card Issuing Authority).

kortelės, 658 (5,45 %) įmonės kortelės, 154 (1,28 %) dirbtuvių kortelės ir 4 kontrolės kortelės (0,03 %).

2014 m. 75 proc. asmenų kreipėsi dėl tachografo kortelės išdavimo pirmą kartą, 12 proc. – dėl atnaujinimo (baigiantis turimos kortelės galiojimo laikui ar pasikeitus asmens duomenims) ir 13 proc. – dėl tachografo kortelės keitimo (praradus turimą kortelę ar jai sugedus). 2014 m. išduotų tachografo kortelių skaičius sumažėjo, palyginti su 2013 m. duomenimis. 2014 m. gruodžio 31 d. buvo galiojanti 55681 tachografo kortelė: 52624 vairuotojo kortelės, 2894 įmonės kortelės, 104 dirbtuvės kortelės ir 59 kontrolės kortelės.

5 pav. Skaitmeninių tachografų identifikavimo kortelių išdavimas 2008–2014 metais.

Siekdama užtikrinti efektyvų kortelių išdavimo centro funkcijų atlikimą, 2014 m. Inspekcija organizavo procedūras, susijusias su Lietuvos elektroninių raktų, skirtų skaitmeninėms tachografų kortelėms personalizuoti, generavimu ir sertifikavimu. 2014 m. Inspekcijos atstovai atliko Lietuvos Respublikoje išduodamų skaitmeniniuose tachografuose naudojamų identifikavimo kortelių personalizavimo veiklą atliekančios įmonės „Trüb Baltic“ veiklos auditą, kurio tikslas buvo nustatyti, ar tachografo kortelių personalizavimo centro veikla atitinka Lietuvos nacionalinės sertifikavimo politikos nustatytus reikalavimus, ar įgyvendintos būtinos rizikos valdymo priemonės. Audito metu buvo įvertinta tachografo kortelių personalizavimo centro atitiktis. Esminių neatitikimų, dėl kurių įmonė „Trüb Baltic“ negalėtų vykdyti tachografo kortelių personalizavimo veiklos, nenustatyta, t. y. įmonės „Trüb Baltic“ skaitmeniniuose tachografuose naudojamų identifikavimo kortelių personalizavimo veikla iš esmės atitinka Lietuvos nacionalinę sertifikavimo politiką.

Įgyvendinant Europos Komisijos reglamentą²², 2014 m. šešioms tachografų dirbtuvėms suteikta teisė vykdyti tachografų techninės priežiūros darbus.

²² Minimas 2002 m. birželio 13 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1360/2002, septintąjį kartą derinantis su technikos pažanga Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3821/85 „Dėl kelių transporto priemonėse naudojamų tachografų“.

Ūkio subjektų veiklos priežiūra

Inspekcijos atliekama ūkio subjektų priežiūra apima šiuos pagrindinius priežiūros procesus: prevencijos priemonių organizavimą ir taikymą, konsultavimą, ūkio subjektų veiklos patikrinimą, poveikio priemonių taikymą ir kt. (informacijos rinkimas ir vertinimas, skundų nagrinėjimas ir pan.).

Ūkio subjektų priežiūros procesai	Trumpas aprašymas 2014 m.
Prevencijos priemonės ir konsultavimas	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Atsakyta į 1477 el. būdu gautus klausimus ▫ Atsakyta į 10096 telefonu gautus klausimus ▫ Metodinė pagalba, kurios metu aiškinamos teisės aktų nuostatos, teikta 240 įmonių ▫ Įmonių patikrinimų metu* už mažareikšmius administracinių teisės aktų pažeidimus sankcijos netaikomos, ūkio subjektui sudaromos galimybės per nustatytą terminą pašalinti pažeidimus ▫ Organizuota 11 regioninių susitikimų su ūkio subjektais ▫ Vykdyta įvairialypė konsultacinio pobūdžio informacijos sklaida Inspekcijos interneto svetainėje: paskelbti 182 informaciniai panešimai
Įmonių patikrinimai	Patikrinta 612 įmonių (iš jų 496 atitiko nustatytus reikalavimus, 116 – neatitiko)
Transporto priemonių patikrinimai	Patikrinta 27 452 kelių transporto priemonės 76,9 proc. transporto priemonių ir jų ekipažai atitiko teisės aktuose nustatytus reikalavimus, 23,1 proc. – neatitiko
Poveikio priemonių taikymas	Surašyta 6547 vnt. administracinių teisės pažeidimų protokolų Skirta 1590,8 tūkst. Lt baudų Uždrausta eksploatuoti 657 transporto priemones ar toliau jomis važiuoti ir buvo laikinai paimti transporto priemonių registracijos liudijimai iki tol, kol bus pašalinti nustatyti techninės būklės trūkumai Panaikintas 21 transporto priemonės techninės apžiūros galiojimas Sustabdytas 22 Bendrijos licencijų ir (ar) licencijų galiojimas Panaikintas 22 Bendrijos licencijų ir (ar) licencijų galiojimas
Kitos priežiūros funkcijos	Ūkio subjektų veiklos ataskaitų peržiūrėjimas, skundų nagrinėjimas, informacijos rinkimas ir vertinimas

* Inspekcija vykdo rizikos vertinimu pagrįstą ūkio subjektų priežiūrą. Patikrinti 2014 m. atrinkta 360 didžiausią riziką keliančių ūkio subjektų.

2014 m. buvo tęsiamas ūkio subjektų patikrinimo klausimynų tobulinimas. 2014 m. buvo naujai sudaryti 2 ir atnaujinti 7 ūkio subjektų patikrinimo klausimynai. Per vykdytą apklausą²³ 93,8 proc. respondentų (t. y. 11,6 proc. daugiau nei 2013 m.) į klausimą „Ar kontroliniai klausimynai padėjo suvokti teisės aktų reikalavimus?“ atsakė teigiamai.

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimo Nr. 511 „Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo“ nuostatas, parengtas Inspekcijos pareigūnų, tikrinančių ūkio subjektus, veiksmų tvarkos aprašas²⁴ ir Metodinės pagalbos teikimo ūkio subjektui tvarkos aprašas²⁵, kuris nustato pareigūnų veiksmus teikiant ūkio subjektams metodinę pagalbą.

2014 m. faktinė patikrinimų trukmė, palyginti su teisės aktų nustatyta trukme, sumažėjo 25 proc. Vieno ūkio subjekto patikrinimą du pareigūnai vidutiniškai atliko per 2 darbo dienas.

Siekiant įgyvendinti su ūkio subjektų priežiūra ir priežiūros funkcijų optimizavimu susijusius teisės aktus kiekvieną mėnesį yra nustatomi priežiūros veiklos efektyvumo ir

²³ 2014 metais kasmetinė Inspekcijos klientų anoniminė apklausa „Inspekcijos klientų pasitenkinimo vertinimas“ vyko spalio 29–lapkričio 30 d.

²⁴ Aprašas patvirtintas Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2014 m. liepos 16 d. įsakymu Nr. 2B-162 „Dėl Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos pareigūnų, tikrinančių ūkio subjektus, veiksmų tvarkos aprašo patvirtinimo“.

²⁵ Aprašas patvirtintas Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2014 m. liepos 24 d. įsakymu Nr. 2B-167 „Dėl Metodinės pagalbos teikimo ūkio subjektui tvarkos aprašo patvirtinimo“.

rezultatyvumo rodikliai, rengiama ir Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai teikiama praėjusio mėnesio Inspekcijos priežiūros veiklos efektyvumo ir rezultatyvumo matavimo rodiklių įgyvendinimo ataskaita. Taip pat kiekvieną mėnesį rengiami ir nustatyta tvarka Inspekcijos interneto svetainėje²⁶ skelbiami trijų paskutinių mėnesių vidutiniai Inspekcijos priežiūros veiklos efektyvumo ir rezultatyvumo matavimo rodikliai. Periodiškai svarstoma priežiūros veiklos efektyvumo ir rezultatyvumo matavimo rodiklių ataskaita ir teikiami siūlymai metiniams matavimo rodikliams įgyvendinti.

Konsultavimas ir metodinės pagalbos teikimas

2014 m. viena iš Inspekcijos prioritetinių sričių buvo ūkio subjektų konsultavimas. Nuo 2013 m. spalio 1 d. Inspekcijoje įdiegtas vienodas konsultavimas telefonu įrašant pokalbį. 2014 m. pabaigoje Inspekcija, siekdama tobulinti informacijos ir konsultacijų teikimo procesą ir gerinti jų kokybę, pradėjo naudoti informavimo ir konsultavimo įrangą, skirtą administruoti telefonu gaunamus skambučius ir el. laiškus, teikti išsamią ir tikslią informaciją ūkio subjektams Inspekcijos interneto svetainėje. Naudojant naują įrangą galima įrašyti ir išsaugoti skambučius ir el. laiškus, gauti statistinius duomenis realiu laiku ir istoriją apie informavimo ir konsultavimo veiklą, informaciją ir konsultacijas teikiančių darbuotojų veiklos efektyvumą. Per 2014 m. buvo priimti 10 096 telefonu besikreipiančių asmenų skambučiai (vidutiniškai 40 per vieną darbo dieną). Inspekcijos specialistai konsultuoja siekdami užtikrinti vienodą ir kokybišką teisės aktų nuostatų taikymo

Dažniausiai el. paštu gautos užklauskos dėl darbo ir poilsio režimo reikalavimų, blankų, patvirtinančių vairuotojų veiklos laikotarpius, pildymo ir išdavimo, vairuotojų profesinės kvalifikacijos įgijimo bei išimčių taikymo, atsakomybės už didžiagabaričių ir (ar) sunkiasvorių transporto priemonių važinėjimą neturint reikiamo leidimo.

Telefonu dažniausiai klausta apie keleivių ir krovinių vežimo licencijavimo, darbo ir poilsio, vairavimo mokymo reikalavimus ir tachografo kortelių išdavimo tvarką.

aiškinimą ir kitų Inspekcijos kompetencijai priskirtų teisės aktų reikalavimų laikymąsi. Inspekcija 2014 m. parengė 1477 atsakymus ir išaiškinimus į elektroniniu būdu pateiktus klausimus (43 proc. daugiau negu 2013 m.). Pasikeitus Saugaus eismo įstatymą

įgyvendinantiems teisės aktams didelio visuomenės susidomėjimo sulaukė klausimai dėl galimybių mokytis vairuoti su šeimos nariais įgyjant praktinių vairavimo įgūdžių, reikalavimų vairuotojų mokytojams ir instruktoriams, dėl transporto priemonių registravimo, techninės apžiūros atlikimo, atitikties įvertinimo bei transporto priemonių techninės priežiūros paslaugų.

Teikiamų konsultacijų kokybę padėjo įvertinti vykdytos Inspekcijos klientų apklausos rezultatai. Per apklausą į klausimą „Ar Inspekcijos konsultacija arba metodinė pagalba buvo naudinga, padėjo suprasti teisės aktus ir jų laikytis?“ 93,8 proc. respondentų atsakė teigiamai, į klausimą „Ar tenkina informacijos, metodinės pagalbos teikimo ir konsultavimo tvarka Inspekcijoje?“ teigiamai atsakė 94,7 proc. asmenų.

40 proc. iš visų suplanuotų patikrinti ūkio subjektų buvo teikta metodinė pagalba. Teikiant metodinę pagalbą aiškinamos teisės aktų, reglamentuojančių ūkio subjekto veiklos vykdymą, nuostatos. Taip pat teikiama pasiūlymų ir rekomendacijų, kaip turi būti vykdoma veikla, kad būtų užtikrintas teisės aktų reikalavimų laikymasis ir nedaroma teisės aktų pažeidimų. Teikiant metodinę pagalbą, apsiribojama informacijos iš ūkio subjekto gavimu, kad ūkio subjektas ėmėsi priemonių teisės aktų pažeidimams pašalinti ar pradėjo laikytis teisės aktų nuostatų, ir netaikomos poveikio priemonės.

²⁶ www.vkti.gov.lt Veikla / Ūkio subjektų priežiūra / Vertinimo kriterijų rodikliai

Euro įvedimo Lietuvos Respublikoje reikalavimų laikymosi kontrolė

Inspekcija yra viena iš institucijų, prižiūrinčių, kaip laikomasi Lietuvos Respublikos euro įvedimo Lietuvos Respublikoje įstatyme nustatytų reikalavimų. Inspekcijos iniciatyva buvo organizuotas susitikimas su techninės apžiūros įmonių asociacijos „Transeksta“, Lietuvos vairuotojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo mokyklų asociacijos, Lietuvos vežėjų automobilių keliais asociacijos „Linava“ ir Lietuvos vairuotojų rengimo įstaigų asociacijos atstovais. Per šį susitikimą buvo aptartas Lietuvos Respublikos euro įvedimo Lietuvos Respublikoje įstatymo nuostatų tinkamas įgyvendinimas, prisijungimas prie Geros verslo praktikos, įvedant eurą, memorandumo, ūkio subjektų priežiūros, susijusios su euro įvedimu, vykdymo klausimai. Minėtų verslo asociacijų atstovai konstatavo, kad yra tinkamai pasirengę euro įvedimui Lietuvos Respublikoje ir sieks apsaugoti vartotojų teises nuo galimai nesąžiningo prekių ir paslaugų kainų perskaičiavimo ar kitokio piktnaudžiavimo. Susitikimo metu buvo sutarta bendromis verslo asociacijų bei Inspekcijos pastangomis siekti euro įvedimo Lietuvos Respublikoje tikslų.

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos euro įvedimo Lietuvos Respublikoje įstatymo nuostatas 2014 m. rugpjūčio 20 d. patvirtintas 2014 m. planuojamų patikrinti keleivius tolimojo susisiekimo reguliariaisiais reisais vežančių įmonių dėl Lietuvos Respublikos euro įvedimo Lietuvos Respublikoje įstatymo nuostatų įgyvendinimo sąrašas, kuris buvo paskelbtas Inspekcijos interneto svetainėje ir viešai prieinamas visiems ūkio subjektams. Nuo 2014 m. rugpjūčio 23 d. Inspekcijos atliekamų ūkio subjektų patikrinimų metu buvo tikrinta, kaip laikomasi minėto įstatymo reikalavimų. Iš viso patikrinti 195 ūkio subjektai, nustatytas 1 pažeidimas, arba 0,5 proc. skaičiuojant nuo patikrintų ūkio subjektų. Remiantis Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos duomenimis, bendras visų priežiūros institucijų nustatytų pažeidimų skaičius tikrinant ūkio subjektus dėl euro reikalavimų vykdymo siekia apie 6 proc. Todėl galima teigti, kad Inspekcijos atliktas prevencinis darbas ir laiku bei tinkamai suteiktos konsultacijos davė rezultatų, ūkio subjektai, susiję su kelių transporto veikla, nepažeidinėjo Lietuvos Respublikos euro įvedimo Lietuvos Respublikoje įstatymo nuostatų.

Ūkio subjektų patikrinimas

2014 m. iš viso patikrinta 612 ūkio subjektų. Siekiant užkirsti kelią žalos visuomenei, kitų asmenų interesams ar aplinkai atsiradimui, buvo atlikti 64 neplaniniai ūkio subjektų patikrinimai. 2014 m. atliktų ūkio subjektų patikrinimų skaičius pagal patikrinimų rūšį pavaizduotas 6 paveiksle.

6 pav. 2014 m. atliktų ūkio subjektų (įmonių) patikrinimų skaičiaus pagal patikrinimo rūšį pasiskirstymas

Inspekcija 2014 m. laikėsi principo, kad už mažareikšmius administracinių teisės aktų pažeidimus tikrinamiems ūkio subjektams sankcijos neturi būti taikomos ir ūkio subjektui turi būti sudaryta galimybė per nustatytą terminą pašalinti pažeidimus, nustatytus patikrinimo metu, ir (ar) imtis priemonių, kad ateityje veikla būtų vykdoma nepažeidžiant teisės aktų nuostatų. Patikrinta 612 ūkio subjektų, 116 iš jų už nustatytus pažeidimus surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolai, skirta 59,7 tūkst. Lt baudų.

Patikrinimai	Atlikta tikrinimų, vnt.	Surašyta administracinių teisės pažeidimų protokolų, vnt.	Paskirta baudų, tūkst. Lt	Sustabdytas Bendrijos leidimo, licencijos kopijos ar licencijos kortelės arba licencijos (pažymėjimo) galiojimas
Keleivius ir (ar) krovinius vežančių ir (ar) su pavojingųjų krovinių vežimu, jų pakrovimu ir (ar) iškrovimu bei laikinu sandėliavimu susijusių įmonių	486	108	57,7	sustabdytas 22 Bendrijos licencijų ir (ar) licencijų galiojimas; panaikintas 22 Bendrijos licencijų ir (ar) licencijų galiojimas
Įmonių, pateikusių ataskaitas dėl Lietuvos Respublikos transporto lengvatų įstatymo taikymo	5	-	-	-
Vairavimo mokyklų	78	8	2	-
Mokymo įstaigų, vykdančių motorinių transporto priemonių vairuotojų papildomą mokymą	26	-	-	-
Tachografų dirbtuvių	10	-	-	-
Techninės apžiūros įmonių	5	-	-	-
Ekspertizių įmonių	2	-	-	-
Iš viso	612	116	59,7	-

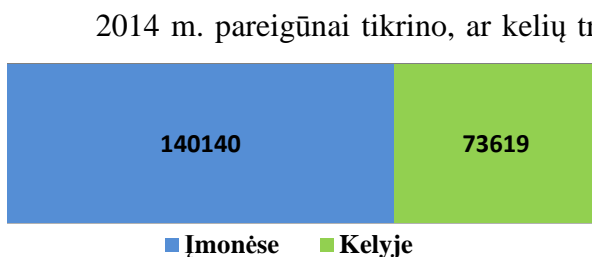
Vairuotojų vairavimo ir poilsio režimo kontrolė

Inspekcija, kaip ir kitos ES valstybių kontroliuojančios institucijos, ypatingą dėmesį skiria vairuotojų vairavimo ir poilsio režimo kontrolei, siekdama užtikrinti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentų²⁷ reikalavimų laikymąsi. Didelis dėmesys šiai kontrolei yra skiriamas dėl to, kad vairuotojai, vairuodami be poilsio ilgiau, nei yra nustatyta, pavargsta, todėl kyla grėsmė eismo saugumui. Be to, darbdavys siekdamas ekonominio naudingumo, versdamas vairuotojus vairuoti be poilsio ilgiau, nei nustatyta, pažeidžia darbuotojo socialines teises. Vairavimo ir poilsio režimo apskaitos tvarkymas apgaulės būdu turi neigiamą poveikį sąžiningai konkurencijai. Vežėjų įmonėse buvo tikrinama, ar laikantis nustatytų teisės aktų reikalavimų saugomi tachografo registracijos lapai, ar duomenys iš vairuotojų kortelių ir skaitmeninių tachografų yra perkeliami pagal nustatytą periodiškumą, ar šie duomenys tinkamai saugomi, ar imamasi priemonių, kad vairuotojai nepažeidintų vairavimo ir poilsio režimo reikalavimų.

2014 m. dažniausiai nustatomi vairavimo ir poilsio režimo reikalavimų pažeidimai: vairuotojų skaitmeninių kortelių ir tachografų duomenų bei tachografo registracijos lapų nepateikimas, vairuotojo kortelės naudojimo reikalavimų pažeidimai, tachografų, kurių viena iš funkcijų specialiai atjungta arba kurie pritaikyti vairavimo ir poilsio režimo rodmenims klastoti, naudojimas, vairavimo ir poilsio režimo apskaitos tvarkymas apgaulės būdu, vairuotojų skaitmeninių kortelių ir tachografų duomenų bei tachografo registracijos lapų įmonėje nesaugojimas nustatytą laiką.

Tikrinant šalies keliuose ir vežėjų įmonėse, iš viso 2014 m. buvo patikrinti ir išanalizuoti 213759 vairuotojų dirbtų darbo dienų tachografų registracijos lapai ir (ar) duomenys, perkelti iš transporto priemonių skaitmeninių tachografų ir (ar) vairuotojų kortelių.

²⁷ Vairuotojų vairavimo ir poilsio režimą bei jo kontrolę reglamentuoja 2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 561/2006 dėl tam tikrų su kelių transportu susijusių socialinių teisės aktų suderinimo ir 2009 m. gruodžio 16 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1266/2009, kuriuo dešimtąjį kartą su technikos pažanga derinamas Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3821/85 dėl kelių transporto priemonėse naudojamų tachografų.

7 pav. Patikrintų vairuotojų darbo dienų skaičius pagal kontrolės rūšį

Be to, Inspekcija, norėdama užtikrinti skaitmeninių tachografų sistemos saugumą, organizavo susitikimus su tachografų gamintojų ir tachografų dirbtuvių atstovais, per kuriuos aptarti skaitmeninių tachografų reikalavimai. Taip pat aptarta tachografų dirbtuvių veikla skaitmeninių tachografų sistemos saugumo užtikrinimo srityje.

Ūkio subjektai pažeidimus dažnai daro galimai žinodami, kad bus pažeisti nustatyti reikalavimai. Darytina prielaida, kad ūkio subjektai tai daro sąmoningai turėdami tikslą gauti didesnes pajamas bei būti patrauklesni užsakovams, tai yra nesąžiningai konkuruojant įgyti pranašumą. Taip pat pastebimas ir krovinių siuntėjų ar krovinių gavėjų interesas nuvežti ar gauti krovinį kaip galima greičiau. Be minėtų verslo dalyvių, suinteresuotas pažeidinėti reikalavimus ir vairuotojas, nes yra žinoma, kad vairuotojams mokama už nuvažiuotus kilometrus su kroviniu.

Transporto priemonių vairuotojų mokyklų priežiūra

Siekiant efektyviau organizuoti transporto priemonių vairuotojų mokyklų veiklos priežiūrą, aiškiau reglamentuoti vairuotojų mokymo ir papildomo vairuotojų mokymo tvarkas, mažinti ūkio subjektams priežiūros našta, buvo atnaujinti teisės aktai, reglamentuojantys transporto priemonių vairuotojų mokymą ir papildomą vairuotojų mokymą.

2014 m. buvo patikrintos 78 transporto priemonių vairuotojų mokyklos ir 817 mokymui skirtų transporto priemonių. Už nustatytus pažeidimus surašyti 8 administracinių teisės pažeidimų protokolai transporto priemonių vairuotojų mokykloms bei 7 protokolai tikrinant mokymui skirtas transporto priemones. Nesilaikant nustatytų reikalavimų galimai siekiama mažinti mokymo savikainą nevertinant,

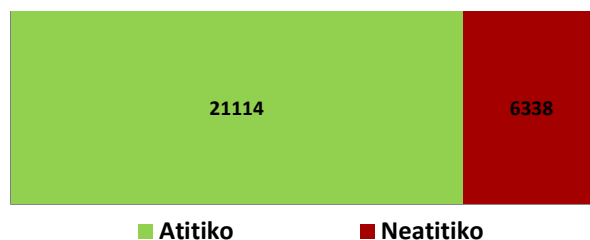
kad ūkio subjektas rengdamas vairuotojus turi galvoti ne tik apie verslą, bet ir apie tai, kad tai busimas eismo dalyvis, kad jo tinkamas parengimas, vairavimo įgūdžių ir atsakomybės vairuojant įtvirtinimas prisidės prie saugos keliuose gerinimo, žmonių gyvybių ar to paties mokinio gyvybės išsaugojimo.

Tarp sunkiausių nustatytų pažeidimų – praktinio vairavimo įgūdžių galutinės įskaitos atlikimas nesilaikant nustatytų reikalavimų, nustatyta tvarka nedarant vaizdo ir garso įrašų, mokoma nesudarius mokymo sutarties, mokymo sutartis neatitinka nustatytų reikalavimų ar neteisingai įforminta, transporto priemonių vairuotojų mokykla neturi nuosavos arba kitais teisėtais pagrindais naudojamos administracinės patalpos ir vairavimo mokymo aikštelės, mokinio, kuris nėra sulaukęs nustatyto amžiaus, nuo kurio leidžiama mokyti, mokymas.

Patikrinimai keliuose ir pasienio kontrolės punktuose

2014 m. patikrintos 26 635 Lietuvos ir užsienio valstybėse registruotos keleivius ir (ar) krovinius vežančios transporto priemonės ir 817 mokymui skirtų transporto priemonių. 21 114 (arba 76,9 proc.) transporto priemonių ir jų ekipažai atitiko teisės aktuose nustatytus reikalavimus vežant keleivius ar krovinius bei vykdant vairavimo mokymą. Iš viso už nustatytus pažeidimus transporto priemonių vairuotojams ir (ar) kitiems atsakingiems asmenis surašyti 6 338 administracinių teisės pažeidimų protokolai, skirta 1 516,3 tūkst. Lt baudų.

8 pav. Patikrintų transporto priemonių atitikimas teisės aktų reikalavimams

2014 m. patikrintų transporto priemonių statistika pavaizduota lentelėje:

Patikrinimai	Atlikta tikrinimų, vnt.				Surašyta administracinių teisės pažeidimų protokolų, vnt.			Paskirta baudų, tūkst. Lt
	Lietuvoje registruotų	užsienyje įregistruotų		Iš viso	be administracinio nurodymo ²⁸	su administraciniu nurodymu	iš viso	
		ES valstybių	ne ES valstybių					
Keleivinių transporto priemonių	1747	74	28	1848	54	228	282	34,7
Krovinių transporto priemonių	9025	8435	7327	24787	668	5381	6049	1478,8
Mokymui skirtų transporto priemonių	817	-	-	817	5	2	7	2,8
Iš viso	11589	8509	7355	27452	727	5611	6338	1516,3

Transporto priemonių techninės būklės kontrolė

2014 m. siekiant didinti saugą keliuose buvo griežtinama transporto priemonių techninės būklės kontrolė kelyje. Inspekcijos pareigūnai per 2014 m. atliko 3599 transporto priemonių techninės būklės patikrinimus, kurių metu nustatė 3780 techninės būklės trūkumų. 657 transporto priemonių vairuotojams dėl nustatytų techninės būklės trūkumų transporto priemonės uždrausta eksploatuoti ar toliau jomis važiuoti ir buvo laikinai paimti transporto priemonių registracijos liudijimai iki tol, kol bus pašalinti nustatyti techninės būklės trūkumai. 321 transporto priemonė nukreipta į techninės apžiūros stotį, 463 transporto priemonės nukreiptos į tachografų dirbtuves, 21 transporto priemonei panaikintas transporto priemonės techninės apžiūros galiojimas. Darytina prielaida, kad nesilaikoma transporto priemonių techninės būklės reikalavimų, nes siekiama kiek galima mažiau išleisti gautų pajamų transporto priemonių

9 pav. Nustatyti techninės būklės trūkumai pagal metus

²⁸ Vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 260¹ straipsniu, administracinis nurodymas – į administracinio teisės pažeidimo protokolą įrašomas pasiūlymas asmeniui per dešimt darbo dienų nuo administracinio teisės pažeidimo protokolo įteikimo dienos, o šio kodekso 260² straipsnio pirmojoje ir antrojoje dalyse numatytais atvejais – nuo administracinio teisės pažeidimo protokolo su administraciniu nurodymu išsiuntimo dienos savo noru sumokėti baudą, lygią pusei minimalios baudos, numatytos šio kodekso II skyriaus ypatingosios dalies straipsnyje, kuriame nustatyta atsakomybė už asmens padarytą administracinį teisės pažeidimą, bet ne mažesnę kaip du eurai.

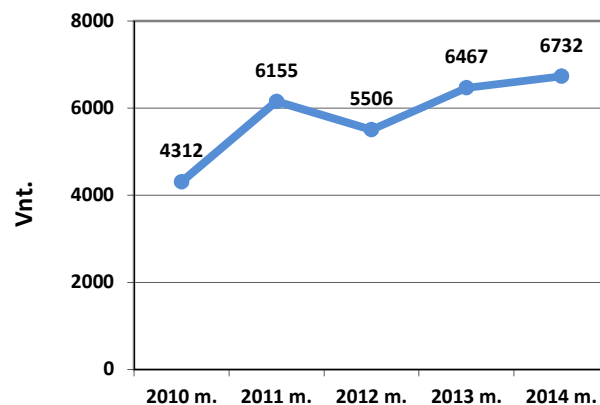

Dažniausiai nustatyti apšvietimo įrangos ir elektrinės sistemos, padangų, ratų, pakabos, neigiamų veiksmų, įskaitant išmetamąsias dujas, degalų ir (ar) alyvos nuotėkį, trūkumai ir kitos įrangos, įskaitant tiltus, tachografą ir greičio ribotuvą, trūkumai.

priežiūrai ar remontui, tai yra neleistiniais būdais mažinti pervežimo savikainą. Be to, pastebima, kad tam tikra dalis ūkio subjektų sąmoningai vykdo vežimus transporto priemone, kol ji važiuoja, neinvestuodami į jos remontą ar priežiūrą. Tam tikra dalis ūkio subjektų siekia naudoti sau saugos keliuose, o neretai ir žmonių gyvybių kaina.

Sunkiasvorių ir didžiagabaričių transporto priemonių kontrolė

Atsižvelgiant į tai, kad sunkiasvorės ir didžiagabaritės transporto priemonės gadina šalies kelius ir infrastruktūrą, be to, kelia didesnę pavojų saugiam eismui, o eismo įvykių padariniai sunkūs, Inspekcijos pareigūnai per 2014 m. keliuose pasvėrė ir (ar) išmatavo 4,1 proc. daugiau transporto priemonių nei 2013 m. Per 2014 m. buvo pasvertos ir (ar) išmatuotos 6 732 sunkiasvorės ir didžiagabaritės transporto priemonės. Šių patikrinimų metu už važiavimą be leidimo kelių transporto priemonėmis, kai viršijama ašių apkrova ar leidžiama bendroji masė, ar leidžiami matmenys, nustatyti 819 pažeidimai. Kiekvieną mėnesį Inspekcijos interneto svetainėje skelbti apibendrinti patikrinimų rezultatai apie patikrintas sunkiasvores ir didžiagabarites transporto priemones, nustatyti didžiausi pažeidimai, įvardijamos įmonės, kurioms priklauso transporto priemonės su nustatytais pažeidimais. Didžiausias faktinės bendrosios masės viršijimo pažeidimas nustatytas balandžio mėnesį – viena iš patikrintų transporto priemonių daugiau kaip dvigubai viršijo 40 t leistiną masę ir svėrė 85,4 t. Veždami krovinius viršijant didžiausias leidžiamas bendrosios masės ir (ar) ašių apkrovas, vežėjai siekia gauti didesnes pajamas, tačiau pastebima, kad neretai vežėjai yra verčiami tai daryti, nes mokėti už krovinių vežimą mažiau suinteresuotas krovinių siuntėjas arba krovinių gavėjas. Nuo 2015 m. sausio 1 d. įsigaliojus Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso pakeitimams, sugriežtintos ir nustatytos atgrasios baudos vairuotojui, vežėjui ir krovinių siuntėjui. Tikima, kad sumažės pažeidimų vežant krovinius sunkiasvorėmis ir didžiagabaritėmis transporto priemonėmis.

10 pav. 2010–2014 m. pasvertų ir išmatuotų transporto priemonių skaičius

Pavojingųjų krovinių vežimo kontrolė

2014 m. Inspekcijos pareigūnai keliuose atliko 606 transporto priemonių, vežančių pavojinguosius krovinius, vežimo sąlygų patikrinimą. Didelis dėmesys buvo skiriamas krovinių transporto priemonėse esančių degalų talpų kontrolei. Nustačius, kad transporto vieneto degalų talpos viršija nustatytas didžiausias leidžiamas, buvo surašomi administracinio teisės pažeidimo protokolai ir tol, kol bus pašalinti nustatyti pažeidimai, uždrausta jomis važiuoti, be to, paimti transporto priemonių registracijos dokumentai. Iš viso 2014 m. už pavojingųjų krovinių vežimo sąlygų pažeidimus surašytas 221 administracinio teisės pažeidimo protokolas. Pažeisdami nustatytus transporto vieneto degalų didžiausias leidžiamas talpas reikalavimus vežėjai galimai siekia įsivežti pigesnius degalus iš Rusijos ar Baltarusijos ir taip sumažinti pervežimų savikainą, be to, pasiūlyti mažesnes krovinių vežimo kainas rinkai, įgyti konkurencinį pranašumą.

Techninės apžiūros kontrolierių kontrolė

2014 m. didesnis dėmesys skirtas techninės apžiūros kontrolierių kontrolei. Atliekant techninės apžiūros kontrolierių kontrolę, 2014 m. patikrinti 675 techninės apžiūros kontrolieriai, 97

proc. daugiau nei 2013 m. 92 techninės apžiūros kontrolieriams surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolai, 67,3 proc. daugiau nei 2013 m. Darytina prielaida, kad techninės apžiūros kontrolieriai nesilaiko transporto priemonių privalomosios techninės apžiūros reikalavimų, nes siekia neteisėtos finansinės ar kitos naudos sau, sudarydami galimybę techniškai netvarkingoms transporto priemonėms dalyvauti viešajame eisme.

Investicijų projektų, numatytų Valstybės investicijų programoje, įgyvendinimas

2014 m. Inspekcija vykdė 5 Valstybės investicijų 2014–2016 metų programoje numatytų 2014 metų transporto, ryšių ir informacinės visuomenės plėtros kapitalo investicijų paskirstymo pagal investicijų projektų įgyvendinimo programas, projektų vykdytojus ir investicijų projektus sąrašė numatytus investicijų projektus:

1. „Kelių transporto veiklos valstybės informacinės sistemos „Keltra“ modernizavimas dėl euro įvedimo“;
2. „Valstybės IS „Keltra“ komponento „Dokumentų valdymas ir teisės aktų projektų rengimas“ modernizavimas“;
3. „Informavimo ir konsultacijų centro įrangos įsigijimas“;
4. „Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos tarnybinių stočių ir duomenų saugyklos modernizavimas“;
5. „Specialios paskirties transporto priemonių įsigijimas“.

Visi projektai per ataskaitinius metus buvo įgyvendinti: 2014 m. projektų numatyti darbai sėkmingai padaryti, jiems skirti asignavimai panaudoti. Ketvirtas ir penktas projektai yra tęstiniai, jie vyks ir 2015 m. Bendra visų penkių projektų 2014 m. vertė buvo 1190 tūkst. Lt. Įvykdžius projekto „Informavimo ir konsultacijų centro įrangos įsigijimas“ viešuosius pirkimus liko sutaupyta 21 tūkst. Lt. Siekdama efektyvaus ir racionalaus biudžeto lėšų panaudojimo, Inspekcija kreipėsi į asignavimų valdytoją dėl sutaupytų lėšų perskirstymo iš Inspekcijos kitai įstaigai prie Susisiekimo ministerijos.

Europos Sąjungos ir biudžeto lėšomis finansuojamų projektų vykdymas

2014 m. Inspekcija vykdė 2 ES ir biudžeto lėšomis finansuojamus²⁹ projektus:

- „Ūkio subjektų, susijusių su kelių transportu, stebėsenos ir informavimo sistemos „Vektra“ sukūrimas“;
- „Viešojo transporto kelionės duomenų informacinės sistemos „Vintra“ sukūrimas“.

Projekto „Ūkio subjektų, susijusių su kelių transportu, stebėsenos ir informavimo sistemos „Vektra“ sukūrimas“ (toliau – IS „Vektra“), pradėto vykdyti 2011 m., tikslas – sukurti elektronines paslaugas su kelių transportu susijusiems ūkio subjektams ir savivaldybėms, priemonės duomenims apie Lietuvos ir ES valstybių narių ūkio subjektus, užsiimančius vežimo kelių transportu veikla, apsikeisti tarp Inspekcijos ir kitų ES valstybių narių institucijų ir intelektualias rizikos valdymo priemones su kelių transportu susijusių ūkio subjektų kontrolei vykdyti. Projekto bendra vertė – 5284,4 tūkst. Lt. 2014 m. buvo panaudota 470,9 tūkst. Lt (iš jų 400,3 tūkst. Lt – ES struktūrinių fondų finansavimas ir 70,6 tūkst. Lt – valstybės biudžeto lėšos). 2014 m. pristatyti keturi IS „Vektra“ komponentai ir modernizuojamos IS „Keltra“ dviejų komponentų prototipai, buvo atliekami testavimai, vykdyti savivaldybių el. paslaugų gavėjų mokymai, įsigyose tarnybinėse stotyse parengtos IS „Vektra“ bandymų, naudotojų mokymo ir produkcinė (arba gamybinė)

²⁹ Šių projektų finansavimas neįtraukiamas į Inspekcijos biudžetą.

aplinkos, sukurtas viešasis portalas, atitinkamais potinkliais suskirstytas kompiuterių tinklas, parengta IS „Vektra“ techninės įrangos veikimo dokumentacija, IS „Vektra“ parengta galutiniam bandymui, sukurtos bandomosios sąsajos su 9 duomenų šaltiniais, dar su 4 duomenų šaltiniais 2014 m. pabaigoje sąsajos buvo derinamos.

Projekto „Viešojo transporto kelionių duomenų informacinės sistemos „Vintra“ sukūrimas“ tikslas – sukurti keleiviams skirtą kelionių viešuoju transportu maršruto paieškos ir planavimo elektroninę paslaugą. Ši paslauga leis viešojo transporto naudotojui suplanuoti kelionės maršrutą, gauti aktualią, tikslią ir patikimą kelionės informaciją. Keleiviui bus teikiama informacija apie visų transporto rūšių (kelių, geležinkelių, vandens ir oro) maršrutus. Informacinė sistema pateiks visą įmanomą informaciją apie suplanuotą maršrutą ir jo alternatyvas. Keleiviui bus sudaryta galimybė naudojant standartines ir nešiojamiems įrenginiams pritaikytas interneto naršykles internetu planuoti kelionę viešuoju transportu pagal pasirinktus parametrus (maršrutą, transporto rūšį, išvykimo ir atvykimo laikus, kelionės trukmę, kainą ir kt.), gauti suplanuotos kelionės duomenis bei informaciją apie šių duomenų pasikeitimą, naudojant skaitmeninius interaktyvius žemėlapius, grafiškai pamatyti keleivio suplanuotos kelionės maršrutą. Keleivis, naudodamas nešiojamiems įrenginiams pritaikytas interneto naršykles, matys pasirinktos stotelės tvarkaraštį, bus pateikiama informacija apie konkrečią transporto priemonę ir jos atvykimo laiką. Projekto bendra vertė – 3674,5 tūkst. Lt. 2014 m. buvo panaudota 290,1 tūkst. Lt, iš jų 246,6 tūkst. Lt – ES struktūrinių fondų finansavimas ir 43,5 tūkst. Lt – valstybės biudžeto lėšos. 2014 m. buvo pasirašyta sistemos sukūrimo ir diegimo sutartis, vykdomi sistemos analizės ir projektavimo darbai, projekto techninė priežiūra, įsigyta projektui reikalinga techninė įranga.

Veiklos efektyvumo gerinimas

Tobulinant funkcijų atlikimą ir siekiant gerinti Inspekcijos veiklos efektyvumą, buvo patvirtintas Inspekcijos 2014 m. veiklos efektyvumo ir valdymo tobulinimo priemonių planas³⁰ (toliau – efektyvumo gerinimo planas). Efektyvumo gerinimo planas buvo parengtas norint pasiekti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. gruodžio 18 d. pasitarimo protokolu Nr. 75 nustatytas vertinimo kriterijų reikšmes 2014–2016 m. bei įgyvendinti Inspekcijos 2014 m. vasario 3 d. raštu Nr. (09)15B-548 „Dėl valdymo efektyvumo didinimo ir struktūros optimizavimo“ Susisiekimo ministerijai pateiktas siūlomas valdymo tobulinimo ir veiklos optimizavimo priemonės³¹, leidžiančias pasiekti geresnių kriterijų reikšmių. 2014 m. įgyvendintos efektyvumo gerinimo plane numatytos priemonės ir pasiektos vertinimo kriterijų reikšmės. Sumažintas vadovaujančių darbuotojų skaičius, tuo buvo pagerinta kriterijaus „Darbuotojų skaičius vienam vadovaujančiam darbuotojui“ reikšmė iki 5. Pagerintas veiklos efektyvumo kriterijus „Įstaigoje taikomų pažangių personalo valdymo priemonių skaičius“: 2014 m. šio rodiklio reikšmė – 3 (2013 m. buvo 2). Pagerinti dokumentų valdymo efektyvumo rodikliai: įstaigos per ataskaitinius biudžetinius metus gautų ir sudarytų elektroninių dokumentų (įskaitant ir siunčiamus dokumentus) skaičius iš visų įstaigos per ataskaitinius biudžetinius metus gautų ir sudarytų oficialių veiklos dokumentų skaičiaus – 28,1 proc. Pagerėjo dokumentų valdymo funkcijų vykdymo išlaidų rodikliai. Palyginti su praeitais metais, 2014 m. padaugėjo centralizuotai vykdytų viešųjų pirkimų sutarčių (2013 m. – 7, 2014 m. – 10). Siekiant efektyviai valdyti ir mažinti Inspekcijos naudojamus resursus, diegiant atsinaujinančios energijos šaltinius, 2014 m. parengtas investicijų projektas „Saulės fotovoltinės elektrinės įrengimas ant Inspekcijos administracinio pastato Vilniuje“³². Projektas bus įgyvendinamas 2015 m.

³⁰ Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos 2014 m. veiklos efektyvumo ir valdymo tobulinimo priemonių planas, patvirtintas Inspekcijos viršininko 2014 m. balandžio 10 d. įsakymu Nr. 2B-72.

³¹ Priemonėms buvo pritarta (pritarta Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos 2014 m. kovo 28 d. raštu Nr. 2-1276(134).

³² Projektas patvirtintas Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2014 m. gruodžio 17 d. įsakymu Nr. 3-514.

Vykdytos apklausos

▫ 2014 m. spalio 29–lapkričio 30 d. buvo vykdyta kasmetinė anoniminė Inspekcijos klientų apklausa. Apklausos tikslas – siekiant tobulinti Inspekcijos veiklą ir skatinti kliento teigiamą požiūrį, ištirti ir įvertinti, ar klientai patenkinti Inspekcijos veikla, aptarnavimu, ūkio subjektų priežiūra ir teikiamomis administracinėmis paslaugomis, nustatyti tobulintinas Inspekcijos veiklos sritis, lemiančias aukštesnį klientų pasitenkinimą. Inspekcijos veiklos kokybė 2014 m. įvertinta aukštesniu balu – 4,6 balo iš 5 galimų (2013 m. – 4,3). Išanalizavus Inspekcijos klientų pasitenkinimo vertinimo anketas pastebėta, kad nemažai respondentų per pastaruosius metus Inspekcijos vykdomose ūkio subjektų veiklos priežiūros ir administracinių paslaugų teikimo srityse pastebėjo teigiamų pokyčių. Ypač palankiai vertinamos elektroninės administracinės paslaugos, jų kiekio padidėjimas. Dalis respondentų pastebėjo, kad norint gauti administracinę paslaugą atvykus į Inspekciją nereikia ilgai laukti eilėse, nes paslaugos suteikiamos operatyviau. Dalis respondentų nurodė, kad patikrinimo metu teikiamos konsultacijos, daugiau laiko skiriama švietimui, o kontroliniai klausimynai padeda geriau suprasti teisės aktų reikalavimus, į kuriuos bus kreipiamas dėmesys įmonės patikrinimo metu. Apibendrinus rezultatus nustatyta, kad aukščiausiu balu Inspekcijos klientai įvertino aptarnavimo kokybę – 4,6 balo (buvo 4,2). Inspekcijos pareigūnų elgesys (profesionalumas, mandagumas, geranoriškumas ir kt.) kontrolės metu šiais metais taip pat įvertintas palankiau – 4,4 balo (buvo 4,2). Inspekcijos informacijos teikimas klientams aktualiomis temomis taip pat pakilo ir buvo įvertintas 4,3 balo (buvo 4). Inspekcijos klientų manymu, paslaugų užsakymas internetu supaprastina paslaugų gavimo procedūras. Jis buvo įvertintas 4,3 balo (pernai – 4,5 balo). Elektroninių administracinių paslaugų patogumas buvo įvertintas 4,3 balo (buvo 4,4). Inspekcija gavo įvairių rekomendacijų dėl savo veiklos gerinimo. Respondentų nuomone, kai kurių administracinių paslaugų teikimo terminai galėtų būti trumpesni, be to, reikėtų supaprastinti elektroninių paslaugų užsakymo sistemą, kuri yra gana sudėtinga. Inspekcijos klientai taip pat pageidauja daugiau konsultacijų ir metodinės pagalbos, geranoriškumo ir bendradarbiavimo. Apie pusę rekomendacijų pateikusių respondentų nurodė, kad Inspekcija patenkina jų lūkesčius. Gauti klientų pasiūlymai dėl Inspekcijos veiklos tobulinimo analizuojami ir pagal galimybę įgyvendinami.

▫ Siekiant įdiegti Inspekcijos darbuotojų grįžtamojo ryšio užtikrinimo sistemą 2014 m. spalio mėnesį buvo atliekamas Inspekcijos darbuotojų anketavimas. Apklausos tikslas – ištirti darbuotojų nuomonę apie personalo valdymą, moterų ir vyrų lygias galimybes bei nustatyti tobulintinas personalo valdymo ir veiklos organizavimo sritis. Apklausos metu buvo siekiama išsiaiškinti įvairius su personalu susijusius aspektus: motyvavimo, skatinimo, mokymo ir kvalifikacijos tobulinimo sistemos klausimus, darbo mikroklimato palankumo, bendravimo su vadovybe aspektus, profesinės pagalbos iš tiesioginių vadovų gavimo klausimus. Išanalizavus apklausos rezultatus, atsižvelgus į darbuotojų nuomonę, buvo priimti sprendimai dėl personalo valdymo gerinimo priemonių įgyvendinimo.

Teisėkūros iniciatyvos

Siekiant mažinti administracinę naštą ūkio subjektams, tobulinti pagrindinių Inspekcijos reguliuojamų veiklos sričių teisinę bazę ir supaprastinti teisės aktais reguliuojamas procedūras, 2014 m. buvo įgyvendintos šios teisėkūros iniciatyvos:

▫ patvirtinti vairuotojo liudijimo išdavimo tvarkos³³ pakeitimai. Palengvinta prašymų išduoti vairuotojo liudijimą ir jo kopiją pateikimo tvarka: nebereikia pateikti Lietuvos Respublikoje išduoto pažymėjimo, patvirtinančio vairuotojo profesinę kvalifikaciją (Inspekcija šiuos duomenis sutikrina su VĮ „Regitra“ pateiktais duomenimis), nebereikia pateikti dokumento, patvirtinančio

³³ Vairuotojo liudijimo išdavimo tvarkos aprašo pakeitimai patvirtinti Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2014 m. liepos 30 d. įsakymu Nr. 2B-171 „Dėl Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2004 m. spalio 19 d. įsakymo Nr. 2B-292 „Dėl Vairuotojo liudijimo išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“.

apdraustajam asmeniui (vairuotojui) suteiktą socialinio draudimo numerį (jį pakanka nurodyti prašyme), reglamentuotas prašymų pateikimas internetu;

▫ įgyvendinant Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. sausio 21 d. įsakymo Nr. 3-13 „Dėl Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo įgyvendinimo“ nuostatas parengti vairuotojų mokymą ir papildomą vairuotojų mokymą reglamentuojantys teisės aktai:

- Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2014 m. balandžio 30 d. įsakymas Nr. 2B-84 „Dėl Vairuotojų mokymo tvarkos aprašo patvirtinimo“; įsigaliojus šiam teisės aktui, nereikalaujama turėti vidurinę išsilavinimą, kad būtų galima savarankiškai pasirengti teorijos egzaminui VĮ „Regitra“, taip pat atsisakyta popierinių mokymo kurso baigimo liudijimų išdavimo ir nustatyta, kad mokymo apskaita gali būti tvarkoma elektroniniuose dokumentuose, o mokymo sutartys turi būti registruojamos VĮ „Regitra“ informacinėje sistemoje. Asmenys, sulaukę 17 metų, savarankiškai pasirengę ir išlaikę teorijos egzaminą VĮ „Regitra“, praktinio vairavimo įgūdžių gali įgyti mokydami su šeimos nariu. Šia galimybe pasinaudoję asmenys, prieš laikydami praktinio vairavimo egzaminą, dar privalo užbaigti privalomą praktinio vairavimo kursą vairavimo mokykloje;

- Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2014 m. balandžio 30 d. įsakymas Nr. 2B-86 „Dėl Papildomo vairuotojų mokymo tvarkos aprašo patvirtinimo“; įsigaliojus šiam teisės aktui, pradedantiesiems vairuotojams ir vairuotojams, kuriems atimta teisė vairuoti, nustatytas vienodo turinio ir trukmės papildomas vairuotojų mokymas, šie asmenys gali būti mokomi kartu, taip pat nustatyta, kad papildomas vairuotojų mokymas laikomas užbaigtu, kai asmenys išlaiko žinių patikrinimo testą;

- Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2014 m. balandžio 30 d. įsakymas Nr. 2B-85 „Dėl Reikalavimų vairavimo mokykloms aprašo patvirtinimo“. Įsakymu konsoliduoti keli teisės aktai ir jų nuostatos perkeltos į vieną aprašą, kuris nustato reikalavimus vairavimo mokykloms, teritorijoms (vairavimo mokymo aikštelėms), kuriose bus atliekamas vairuotojų mokymas, vairavimo mokyklų darbuotojams (už vairuotojų mokymą atsakingiems asmenims, vairuotojų mokytojams ir vairavimo instruktoriams), teisės vykdyti vairuotojų mokymą suteikimo, sustabdymo, atnaujinimo ar panaikinimo, taip pat teisės dirbti vairuotojų mokytoju ir (arba) vairavimo instruktoriumi suteikimo, sustabdymo, atnaujinimo ar panaikinimo tvarką;

- Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2014 m. balandžio 30 d. įsakymas Nr. 2B-87 „Dėl Teisės vykdyti papildomą vairuotojų mokymą suteikimo, sustabdymo, atnaujinimo ar panaikinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Aprašas nustato sąlygas ir reikalavimus įmonėms ir įstaigoms, siekiančioms vykdyti papildomą vairuotojų mokymą, ir teisės vykdyti papildomą vairuotojų mokymą mokymo įstaigoms suteikimo, sustabdymo, atnaujinimo ar panaikinimo tvarką.

Tobulinant funkcijų atlikimą, Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2014 m. rugpjūčio 13 d. įsakymu Nr. 2B-177 „Dėl Autobusų stoties apžiūros akto formos patvirtinimo“ patvirtinta nauja Autobusų stoties apžiūros akto forma, kurią užpildžius geriau susisteminama informacija apie autobusų stotį siekiant nustatyti, kurios kategorijos svarbiausius kvalifikacinius reikalavimus ji atitinka.

Vadovaujantis Institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo gairių aprašo³⁴ 12.5 punktu, kontroliniai klausimynai, naudojami ūkio subjektų tikrinimų metu, 2014 m. Inspekcijoje buvo peržiūrėti 2 kartus. Parengta Ūkio subjekto, vykdančio papildomą vairuotojų mokymą, patikrinimo klausimyno forma, Ūkio subjekto, atliekančio specialių transporto priemonių bandymą ir (ar) tikrinimą pagal Susitarimą dėl greitai gendančių maisto produktų tarptautinio gabenimo ir tokiam gabenimui naudojamų specialių transporto priemonių (ATP), patikrinimo klausimyno

³⁴ Institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo gairių aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 511 „Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo“.

forma, Ūkio subjekto, vežančio keleivius ir (ar) krovinius ir (ar) užsiimančio pavojingųjų krovinių vežimu, jų pakrovimu ir (ar) iškrovimu, laikinu sandėliavimu, patikrinimo klausimyno forma, Ūkio subjekto, vykdančio transporto priemonių vairuotojų mokymą, patikrinimo klausimyno forma, Ūkio subjekto, atliekančio motorinių transporto priemonių ir jų priekabų privalomąją techninę apžiūrą, patikrinimo klausimyno forma, Ūkio subjekto, įgyvendinančio Lietuvos Respublikos transporto lengvatų įstatymo nuostatas ir teikiančio ataskaitą (-as) dėl negautų pajamų kompensavimo, patikrinimo klausimyno forma, Ūkio subjekto, atliekančio skaitmeninių tachografų techninę priežiūrą, remontą ir eksploatacijos nutraukimą, patikrinimo klausimyno forma, Ūkio subjekto, mokančio asmenis, susijusius su pavojingųjų krovinių vežimu automobilių keliais, patikrinimo klausimyno forma, Ūkio subjekto, atliekančio motorinių transporto priemonių ir jų priekabų techninę ekspertizę, patikrinimo klausimyno forma, patikrinimo akto forma ir kitos kontrolės dokumentų formos.

Tobulinant pagrindinių Inspekcijos reguliuojamų veiklos sričių teisinę bazę parengti su transporto priemonių atitikties vertinimu ir technine priežiūra susiję teisės aktai: Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2014 m. vasario 19 d. įsakymas Nr. 2B-35 „Dėl Vidutinių laiko sąnaudų, reikalingų techninei apžiūrai atlikti, patvirtinimo“, Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2014 m. birželio 26 d. įsakymas Nr. 2B-136 „Dėl Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2006 m. balandžio 28 d. įsakymo Nr. 2B-143 „Dėl Dviračių ir triračių motorinių transporto priemonių tam tikrų sudėtinių dalių ir jų charakteristikų tipo patvirtinimo taisyklių“ pakeitimo“, Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2014 m. spalio 27 d. įsakymas Nr. 2B-216 „Dėl Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2006 m. balandžio 28 d. įsakymo Nr. 2B-143 „Dėl Dviračių ir triračių motorinių transporto priemonių tam tikrų sudėtinių dalių ir jų charakteristikų tipo patvirtinimo taisyklių“ pakeitimo“, Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2014 m. balandžio 11 d. įsakymas Nr. 2B-76 „Dėl Techninės apžiūros rezultatų kortelės (ataskaitos) pildymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2014 m. rugpjūčio 8 d. įsakymas Nr. 2B-176 „Dėl Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2010 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 2B-566 „Dėl Dviračių ir triračių motorinių transporto priemonių apšvietimo ir šviesos signalizavimo įtaisų tipo patvirtinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“.

Siekdama mažinti administracinę naštą ūkio subjektams ir tobulindama pagrindinių Inspekcijos reguliuojamų veiklos sričių teisinę bazę Inspekcija pateikė³⁵ Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai Inspekcijos Teisės skyriaus atliktą krovinių vežimą reglamentuojančių teisės aktų analizę teisinio reguliavimo aiškumo, paprastinimo aspektu, siūlant pagal kompetenciją įvertinti siūlomus pakeitimus.

Tarptautinis bendradarbiavimas

2014 m. gegužės mėn. pirmą kartą Lietuvoje organizuotas įgaliotų tipo patvirtinimo institucijų atstovų susitikimas³⁶. Inspekcijos organizuotoje konferencijoje dalyvavo 28 ES ir Europos ekonominės erdvės šalių tipo patvirtinimo institucijos, atsakingos už visos ES automobilių pramonės priežiūrą ir vienodą techninių reikalavimų taikymą gaminant naujas transporto priemones. Renginyje dalyvavo 45 užsienio šalių atstovai. Tai 22 konferencija, kuri jau vienuolika metų organizuojama ES. Konferencijos metu buvo nagrinėjami ES ir Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos teisės aktų taikymo klausimai, siekiant, kad visoje ES būtų priimami vienodi sprendimai, kad vienodai būtų interpretuojamos teisės aktų nuostatos, susijusius su transporto

³⁵ Pasiūlymai dėl teisinės bazės tobulinimo pateikti Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos 2014 m. gruodžio 1 d. raštu Nr. (13)15B-5392.

³⁶ Įgaliotų tipo patvirtinimo institucijų atstovų susitikimai (angl. TAAM (*Type approval authorities meeting*)).

priemonių gamyba ir jų saugos reikalavimais. Konferencijoje priimtus sprendimus taip pat galės taikyti ir Europos ekonominės erdvės šalys, išduodančios tipo patvirtinimo liudijimus ar pranešimus.

Inspekcijos atstovai dalyvavo ES Tarybos Techninio derinimo grupės Variklinių transporto priemonių vidaus rinkos pogrupio darbo grupės³⁷ veikloje ir Europos Komisijos komitologijos³⁸ darbo grupėse.

2014 m. birželio 6 d. Inspekcijos atstovas dalyvavo Europos Komisijos organizuotame Profesinių kvalifikacijų pripažinimo koordinatorių darbo grupės posėdyje. Jo metu buvo pristatytas vairavimo instruktoriaus profesijos reglamentavimas Lietuvos Respublikoje bei pasikeista informacija su kitų šalių atstovais šiuo klausimu.

2014 m. Inspekcija vykdė aktyvų tarptautinį bendradarbiavimą kontrolės srityje tiek su kaimyninėmis valstybėmis, tiek su kitomis šalimis. Palaikyti artimi ryšiai su Europos kelių transportą kontroliuojančias institucijas vienijančios organizacijos *Euro Contrôle Route* (toliau – ECR) dalyvėmis, vykdytas glaudus bendradarbiavimas su Lenkija, Latvija, Nyderlandais, Jungtine Karalyste, Turkija ir kitomis šalimis.

Lietuva nuo 2010 m., kai tapo ECR nare, nuolat dalyvauja bendruose mokymuose, patikrinimuose, keičiasi informacija. 2014 m. vasario 10–16 d., 2014 m. kovo 10–16 d., 2014 m. balandžio 14–20 d., 2014 m. birželio 2–8 d., 2014 m. liepos 21–27 d., 2014 m. rugsėjo 22–28 d., 2014 m. lapkričio 17–23 d. ir 2014 m. gruodžio 8–14 d. Inspekcija kartu su kitomis ECR valstybėmis narėmis vykdė prevencinę priemonę – tikrino keleivius ir krovinius vežančias transporto priemones. Palyginti su 2013 m., bendrų patikrinimų su ECR šalimis narėmis skaičius padvigubėjo. Vykdytų prevencinių priemonių metu, tikrinant Lietuvoje ir užsienio valstybėse įregistruotas krovines transporto priemones, dėmesys buvo skiriamas transporto priemonių techninei būklei, vairavimo ir poilsio režimo dokumentams, vairavimo ir poilsio režimo apskaitos tvarkymui apgaulės būdu, tam naudojant transporto priemonėse įrengtus įrenginius ir (ar) prietaisus, atjungiančius nors vieną iš tachografo funkcijų arba galinčius turėti įtakos tachografo veikimui, transporto priemonėse įrengtų greičio ribojimo prietaisų naudojimo reikalavimų, pavojingų krovinių vežimo, kabotažinio vežimo ir keleivių vežimo užsakomaisiais reisais reikalavimų laikymuisi.

2014 m. lapkričio 19–20 d. Inspekcijos atstovai Nyderlanduose dalyvavo ECR organizuotame kasmetiniame rudens Valdymo komiteto posėdyje. Susitikime valstybių narių atstovai aptarė klausimus dėl ECR statuso pakeitimo, dalyvavimo Europos Komisijos organizuojamame pareigūnų mokymo projekte *CLOSER*, 2014 m. ECR valstybių narių vykdytų bendrų transporto priemonių patikrinimų keliuose, bendradarbiavimo su Tarptautine vežėjų sąjunga IRU ir Europos transporto federacija ETF, ECR darbo grupių veiklos rezultatų.

2014 m. Inspekcija, vadovaudamasi 2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/22/EB, kartu su Lenkijos transporto inspekcijos pareigūnais ir Latvijos policijos pareigūnais dalyvavo 14 bendrų krovinių ir keleivinių transporto priemonių patikrinimų, kurių metu Lietuvos ir Latvijos, Lietuvos ir Lenkijos pasienio ruožuose buvo kontroliuojamas tarptautinio krovinių vežimo leidimų naudojimo, vairuotojų vairavimo ir poilsio režimo, transporto priemonių techninės būklės, tachografų ir greičio ribojamųjų prietaisų, keleivių ir krovinių licencijavimo tvarkos, sunkiasvorių ir pavojingų krovinių vežimo ir kitų reikalavimų laikymasis.

Vykdydama Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 561/2006³⁹ 22 str. 2 d. ir Tarybos Reglamentas (EEB) Nr. 3821/85 19 str. 3 d., Inspekcija per 2014 m. išsiuntė 34 raštus ES šalių narių kelių transporto priežiūrą vykdančioms institucijoms dėl šių šalių vairuotojų padarytų pažeidimų Lietuvos Respublikos teritorijoje.

³⁷ Techninio derinimo grupės Variklinių transporto priemonių vidaus rinkos pogrupio darbo grupė (angl. *G.07.B1.B2 Technical harmonisation – Motor vehicles*).

³⁸ Komitologija – tvarka, pagal kurią Europos Komisija, padedama iš ES valstybių narių atstovų sudarytų komitetų, vykdo jai ES teisės aktų leidybos institucijų suteiktus teisės aktų įgyvendinimo įgaliojimus.

³⁹ Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 561/2006 dėl tam tikrų su kelių transportu susijusių socialinių teisės aktų suderinimo ir iš dalies keičiantis Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 3821/85 ir (EB) Nr. 2135/98 bei panaikinantis Reglamentą (EEB) Nr. 3820/85.

2014 m. kovo 18 d. Lenkijoje (Palenkės vaivadijoje) įvyko Inspekcijos ir Palenkės vaivadijos kelių transporto inspekcijos Balstogėje pareigūnų susitikimas. Susitikimo metu buvo aptarta galimybė dalyvauti bendruose projektuose, iš dalies finansuojamuose ES 2014–2020 m. bendradarbiavimo programos lėšomis. Susitikimo dalyviai, apžvelgę ir teigiamai įvertinę sėkmingai 2013 m. įgyvendintą Lietuvos ir Lenkijos bendradarbiavimo projektą „Saugūs keliai – tarpvalstybinis Lietuvos ir Lenkijos bendradarbiavimas siekiant gerinti gyventojų ir aplinkos apsaugą“, aptarė galimas tolesnio bendradarbiavimo kryptis ir pasirašė ketinimų protokolą.

2014 m. rugsėjo 25 d. Klaipėdos regiono departamente įvyko Inspekcijos ir Latvijos policijos atstovų susitikimas, kurio metu buvo pristatytas Klaipėdos regiono departamento Transporto priemonių kontrolės skyrius ir jo vykdoma veikla, demonstruotos kontrolės procedūros, aptarti vairavimo ir poilsio režimo vedimo apgaulės būdu klausimai ir transporto priemonių siuntimo į tachografų dirbtuves teisiniai aspektai. Siekiant mažinti daromų pažeidimų skaičių, gerinti eismo saugumą keliuose, praktinį bendradarbiavimą ir keistis gerąja patirtimi, susitikimo metu taip pat buvo aptarta galimybė dalyvauti 2014–2020 metų Europos Sąjungos bendradarbiavimo per sieną programose.

2014 m. spalio 27 d. Inspekcijos, Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pareigūnai kartu su Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos „Linava“ atstovais dalyvavo susitikime su Lenkijos Palenkės vaivadijos vežėjais, Lenkijos vežėjų asociacijų nariais, Lenkijos vyriausiojo kelių transporto inspektorato, Palenkės vaivadijos transporto inspekcijos atstovais. Susitikimo metu buvo išaiškinta transporto priemonių siuntimo į tachografų dirbtuves Lietuvoje tvarka, administracinių nuobaudų skyrimo ir apskundimo bei laikino transporto priemonių registracijos dokumentų paėmimo ar uždraudimo važiuoti toliau tvarka Lietuvos Respublikoje, aptarti dažnėjantys Lenkijos vežėjų vairavimo ir poilsio režimo apskaitos tvarkymo apgaulės būdu atvejai, degalų kertant valstybės sieną deklaravimo tvarka. Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos „Linava“ atstovai kėlė klausimus dėl neproporcingų reikalavimų taikymo Lietuvos vežėjams Lenkijoje.

Dalyvavimas Dvynių programoje

Siekdama teikti paramą kitoms šalims, ketinančioms įstoti į ES, ir ieškodama naujų tarptautinio bendradarbiavimo formų 2014 m. Inspekcija aktyviai dalyvavo ES Dvynių programoje, kurios tikslas – didinti šalių paramos gavėjų administracinius gebėjimus:

- 2014 m. prasidėjo Dvynių projekto „Parama pavojingųjų krovinių gabenimui“ (Turkijoje) vykdymas. Projekto trukmė – 18 mėn. Jo vykdymo metu Lietuvos ir Lenkijos kelių transporto inspekcijų ekspertai su kolegomis Turkijoje dalijasi patirtimi ir praktinėmis žiniomis apie pavojingųjų krovinių gabenimo procedūras, pavojinguosius krovinius vežančių vairuotojų ir saugos specialistų rengimą, jų mokymo ir egzaminavimo tvarką, pavojingųjų krovinių vežimo priežiūros keliuose užtikrinimą. Per 2014 m. Inspekcijos atstovai atliko 5 misijas, dalijosi pavojingųjų krovinių kontrolės, pavojingųjų krovinių vairuotojų, pavojingųjų krovinių saugos specialistų ir mokytojų, mokančių asmenis, susijusių su pavojingųjų krovinių vežimu, mokymo ir egzaminavimo patirtimi.

- 2014 m. gegužės 6 d. ES delegacijos Ukrainoje atstovybėje (Kijeve) Inspekcija kartu su Lenkijos vyriausiąja kelių transporto inspekcija ir Vokietijos federaline krovinių vežimo transportu inspekcija pateikė bendrą Lietuvos, Lenkijos ir Vokietijos pasiūlymą dalyvauti Dvynių projekto „Parama Ukrainos infrastruktūros ministerijai stiprinant komercinio kelių transporto saugos standartus“ vykdytojų atrankoje. Pateiktas pasiūlymas laimėjo atranką, 2014 m. pabaigoje pasirašyta Dvynių projekto sutartis. Numatoma projekto pradžia – 2015 m. vasario mėnesį. Projekto trukmė – 21 mėn.

IV. DALYVAVIMAS TARPINSTITUCINĖJE PROGRAMOJE

2014 m. Inspekcija dalyvavo Valstybinės saugaus eismo plėtros 2011–2017 metų programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. kovo 2 d. nutarimu Nr. 257, ir įgyvendino Valstybinės saugaus eismo plėtros 2011–2017 metų programos įgyvendinimo tarpinstitucinės veiklos plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. spalio 5 d. nutarimu Nr. 1165, numatytas priemones. Informacija apie tarpinstitucinio veiklos plano įgyvendinimą pateikta šios ataskaitos **2 priede**.

V. KITŲ METŲ SIEKIAI, IŽVALGOS, PRIORITETAI

1. Tobulinti funkcijų atlikimą ir veiklos efektyvumą, įgyvendinti efektyvaus valdymo ir veiklos gerinimo sprendimus, rengti veiklos efektyvumo gerinimo planus ir juos įgyvendinti.
2. Tobulinti elektroniniu būdu teikiamas administracines paslaugas, plečiant sąsajas su valstybės informacinėmis sistemomis ir registrais, didinti paslaugų prieinamumą ir gerinti patogumą.
3. Inicijuoti teisės aktų ir teisės aktais reguliuojamų procedūrų tobulinimą siekiant didinti kelių transporto sektoriaus konkurencingumą, mažinant administracinę naštą.
4. Didinti viešojo transporto sistemos efektyvumą diegiant intelektines sistemas, gerinant kelionės planavimą, viešojo transporto informacijos prieinamumą ir paiešką.
5. Toliau tobulinti vienodą ir kokybišką konsultavimo sistemą Inspekcijos kompetencijos klausimais, gerinti informacijos prieinamumą ir kokybę, tęsti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 511 „Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo“ patvirtintų priežiūros funkcijų optimizavimo principų ir priežiūros institucijų veiklos pagrindinių nuostatų įgyvendinimą.
6. Tobulinti rizikos vertinimu pagrįstą ūkio subjektų priežiūrą ir kontrolės procesus, ieškoti naujų technologinių sprendimų priežiūros srityje.
7. Pasirengti pertvarkyti ar pritaikyti kontrolės kelyje procedūras siekiant prisidėti prie daugiafunkcės pažeidimų kontrolės sistemos bandomojo projekto įgyvendinimo.
8. Plėtoti tarptautinį bendradarbiavimą, ieškoti naujų bendradarbiavimo formų, siekiant gerinti administracinius gebėjimus.
9. Siekiant efektyviai valdyti ir mažinti Inspekcijos naudojamus resursus, diegti atsinaujinančios energijos šaltinius, tobulinti Inspekcijos informacinių technologijų ir ryšių infrastruktūrą, diegti kitus efektyvesnio ir racialesnio išteklių naudojimo sprendimus.
10. Pagal Inspekcijos kompetenciją užtikrinti sklandų 2013 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 168/2013 dėl dviračių ir triračių transporto priemonių bei keturračių patvirtinimo ir rinkos priežiūros nuostatų, įgyvendinimą.
11. Siekiant sudaryti galimybę asmenims rinktis vairavimo mokymosi formą, diskutuoti su visuomene, vairavimo mokyklas vienijančiomis asociacijomis ir skirtingų institucijų specialistais apie galimybę leisti asmenims laikyti vairavimo egzaminus pasirengus su šeimos nariu bei kitas alternatyvas, kurios leistų geriau parengti busimus vairuotojus, suteikiant galimybę įgyti kuo daugiau vairavimo patirties prieš gaunant vairuotojo pažymėjimą.